

DİJİTAL ÇAĞDA OKUR TEPKİLERİ: GOODREADS ÖRNEĞİNDE “VEJETARYEN” METNİNİN TÜRKİYE’DEKİ ALIMLANIŞI

READER RESPONSES IN THE DIGITAL AGE: RECEPTION OF HAN KANG’S VEGETARIAN IN TURKIYE

A GOODREADS CASE STUDY

Tayfun KARTAV*

Makale Bilgisi/Article Info

Geliş/Received: 27/07/2025; Düzeltme/Revised: 09/09/2025
Kabul/Accepted: 30/09/2025

Araştırma Makalesi / Research Article

Atıf/Cite as: Kartav, T. (2025). Dijital çağda okur tepkileri: goodreads örneğinde “vejetaryen” metninin Türkiye’deki alımlanışı. DÜMAD (Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi), 8(2), 59-90. <https://doi.org/10.58853/dumad.178554>

Özet

Dijital çağ, okur ile metin arasındaki etkileşim biçimlerini köklü biçimde dönüştürerek yazınsal iletişim süreçlerinde yeni dinamikler ortaya çıkarmıştır. Sosyal medya ve çevrimiçi paylaşım platformları, okurun yalnızca metni alımlayan bir konumdan çıkıp, anlam üretimine aktif biçimde katıldığı alanlar hâline gelmiştir. Bu çalışma, Kore yazınında Nobel Edebiyat Ödülü alan ilk kadın yazar unvanına sahip Han Kang’ın Vejetaryen adlı eserinin Türkçe çevirisinin Türkiye’deki okurlar tarafından dijital ortamda nasıl alımlandığını incelemektedir. Araştırmada, çevrimiçi kitap değerlendirme ağı olan Goodreads örneklem olarak seçilmiş; okur tepkisi kuramı ve katılımcı kültür yaklaşımı bir arada kullanılmıştır. Okur tepkisi kuramı, metnin anlamının okurun yorumuyla şekillendiğini; katılımcı kültür ise dijital ortamlarda bireylerin yalnızca tüketici değil, aynı zamanda içerik üreticisi ve dağıtıcısı olduğunu vurgulamaktadır. Bu iki kuramsal çerçeve, çevrimiçi etkileşim ortamlarında metnin çoklu anlam üretim süreçlerini analiz etmeyi mümkün kılmaktadır. Nitel içerik analizi yöntemiyle çözümlenen Goodreads kullanıcı yorumları, çeviri metnin Türkiye’deki dijital okur pratikleri aracılığıyla yeniden anlamlandırıldığını göstermiştir. Bulgular, dijital okuma kültürünün, çeviri metinleri yalnızca dilsel değil, aynı zamanda kültürel düzlemde de kolektif etkileşime açık

* Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye, e-posta: tayfun1984@naver.com, ORCID ID: 0000-0002-6118-5577

dijital metinlere dönüştürdüğünü ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışma, dijital çağda çeviri edebiyatın alımlanışını ve kültürel dolaşımını anlamaya yönelik sınırlı ölçüde de olsa bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kore Edebiyatı, Çeviri, Okur Tepkisi, Dijital Çağ, Sosyal Medya, Alımlama

Abstract

The digital age has profoundly transformed the modes of interaction between readers and texts, introducing new dynamics into literary communication processes. Social media and online sharing platforms have shifted the reader's role from a passive receiver of meaning to an active participant in meaning-making practices. This study examines how the Turkish translation of *The Vegetarian*, written by Han Kang—the first female author from Korean literature to receive the Nobel Prize in Literature—is received and interpreted by Turkish readers in digital environments. Goodreads, an online book review platform, was selected as the sample, and the study employs both reader-response theory and the participatory culture approach as its theoretical framework. Reader-response theory emphasizes that textual meaning is shaped through readers' interpretations, while participatory culture highlights the active role of individuals as producers and distributors of content rather than mere consumers in digital contexts. Together, these frameworks enable a deeper analysis of the multiple processes of meaning production that occur within online literary interactions. Through qualitative content analysis of Goodreads user comments, the study reveals that the translated text is reinterpreted through the participatory practices of digital readers in Türkiye. The findings reveal that the culture of digital reading has transformed translated texts not only on a linguistic level but also on a cultural plane, turning them into digitally mediated texts open to collective interaction. In this respect, the study aims to make a modest yet meaningful contribution to understanding the reception and cultural circulation of translated literature in the digital age.

Keywords: Korean Literature, Translation, Reader Response, Digital Age, Social Media, Reception

Giriş

Son yıllarda Kore edebiyatı, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de giderek artan bir ilgi ve popülerite kazanmıştır. Bu yükselişin temelinde, kültürel ürünlerin dijital medya aracılığıyla hızlı ve geniş çapta dolaşıma girmesi önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal medya platformları, okurların yalnızca metin tüketicisi olmaktan öte, metinler üzerine yorum

yapabildiği, tartışmalara katıldığı ve içerik üretebildiği etkileşimli bir alan sunmaktadır. Bu dönüşüm, yazın metnlerinin alımlanma biçimlerinde belirgin değişikliklere yol açmakta; özellikle çeviri edebiyat alanında, hedef kültürde metnlerin alımlanışı, çevirinin ötesinde; dijital ortamda yeniden üretildikleri ve yorumlandıkları bağlamlarla şekillenmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de Kore edebiyatı çevirisinin dijital platformlardaki alımlanış süreçlerini anlamaya yönelik bir deneme girişimidir.

Küreselleşme süreciyle birlikte, dünya edebiyat sahnesinde farklı kültürlerden metnlerin karşılıklı etkileşimi ve yaygınlaşması hız kazanmıştır. Dijital teknolojilerin yaygınlaşması, okuyucu ile metin arasındaki geleneksel ilişki kalıplarını dönüştürerek çok katmanlı ve karmaşık etkileşim biçimlerinin ortaya çıkmasına olanak tanımaktadır. Türkiye bağlamında, Asya kültürünü temsil eden Kore edebiyatının çevirileri ve bunlara yönelik okuyucu ilgisi, bu dönüşümün somut örneklerinden biri olarak değerlendirilebilir. Araştırma, dijital ortamda Kore edebiyatı çevirisinin nasıl alımlandığını analiz ederek, okuyucu ile metin arasındaki çağdaş etkileşim dinamiklerini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Literatür taraması, sosyal medya ve dijital platformların edebiyat deneyimini yeniden şekillendirmesi konusunun son yıllarda artan bir ilgiyle ele alındığını göstermektedir. Ancak farklı dillerden çevrilen yazın metnlerinin dijital çağda nasıl karşılandığı ve bu sürecin kültürel anlam üretimine etkisi konusunda kapsamlı ve sistematik çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Serteser’e (2025) göre, teknolojinin gelişmesiyle okur ve alıcı kitle, eserlerin üretimine ve dolaşımına daha fazla etki etmeye başlamış ancak çeviribilimde okur odaklı çalışmalar hâlâ sınırlı kalmaktadır (s. 398). Bu bağlamda çalışma, Türkiye’de yayımlanmış Kore edebiyatı çevirisine yönelik sosyal medya yorumları ve etkileşimleri üzerinden okuyucu tepkilerini niteliksel olarak değerlendiren bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Türkiye’de Kore edebiyatına ilişkin mevcut araştırmalar (Altundağ, 2013; Cengizer, 2019; Giray, 2020; Gökmen-Pala, 2019; Kartav-Köroğlu Türközü, 2025; Köroğlu, 2002; Köroğlu Türközü, 2018a, 2018b; Lee, 2003; Ölçer, 2019, 2025; Özçelik-Köroğlu Türközü, 2022) çoğunlukla toplumsal yapı, roman ve kadın olgusu, baba motifi, çokkültürlülük, dil, edebî kişilikler, şiir ve metin tahlili gibi konulara odaklanmaktadır. Ancak bu çalışmaların odak noktası genellikle eserin yapısal veya tematik unsurları olmuş, okuyucunun metni nasıl alımladığına yönelik araştırmalar ise sınırlı kalmıştır. Oysa anlam, yalnızca metnin içkin yapısından değil, aynı zamanda okuyucunun yorumlama ve yeniden üretme süreçlerinden beslenmektedir.

Türkiye’de Kore edebiyatı bütünüyle çeviri yoluyla okura ulaşmakta olup, bu durum çeviribilim ve çeviri kuramları çerçevesinde yapılacak çalışmaları daha da önemli kılmaktadır. Çeviri metinlerin en önemli alımlayıcısı okuyucudur; dolayısıyla okuyucunun çeviri metinleri nasıl algıladığı ve anlamlandırdığına ilişkin incelemeler alanında büyük bir boşluk mevcuttur. Bu bağlamda, yalnızca metnin kendisine odaklanan çalışmalar yerine, metinlerin okur nezdinde nasıl karşılandığını, hangi yorumlama stratejileri ve kültürel referanslar aracılığıyla anlamlandırıldığını ele alan okuyucu odaklı araştırmalar önem arz etmektedir.

Küresel kültürlerarası etkileşimlerin artması, farklı coğrafyalardan gelen yazın metinlerinin ulusal sınırların ötesinde yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Türkiye’de özellikle Kore edebiyatı alanındaki akademik çalışmalar hâlen sınırlıdır ve derinlikli analizlere nadiren rastlanmaktadır. Kore edebiyatının Türkçeye çevrilmesi ve bu çevirilerin dijital mecralarda okur tarafından nasıl karşılandığı, kültürlerarası iletişim ve çeviri süreçlerinin güncel bir yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Araştırmanın temel hedefi, dijital platformlarda Kore edebiyatı çevirisinin sosyal medya üzerinden yayılan okur tepkilerini sistematik biçimde inceleyerek, Türkiye bağlamında nadir bulunan bir kesiti ortaya koymaktır. Bu sayede, metin-okur-sosyal ortam üçgeninde yeni anlam üretim süreçleri nesnel bir biçimde açığa çıkarılabilecektir.

Kültürlerarası edebiyat çevirilerinin dijital çağda nasıl alımlandığı konusu, medya ve çeviri araştırmaları alanlarında giderek artan bir ilgi odağı hâline gelmiştir. Venuti (1995) gibi çeviri kuramcıları, çevirmenin görünmezliği ve hedef dil okuyucusuyla kurulan ilişkide çevirinin güç dinamiklerine dikkat çekerken; dijital medya çalışmaları ise okur-metin etkileşiminde yeni paradigmaların ortaya çıktığını göstermektedir (Jenkins, 2006). Okur Tepkisi Kuramı bağlamında Fish (1980) ve Iser (1978) ise metnin anlamının okuyucunun yorum süreciyle şekillendiğini vurgulamaktadırlar. Dijital platformların çoklu ve eş zamanlı yorum ortamları sunması, okuyucunun bu anlam üretimindeki rolünün günümüz koşullarında yeniden irdelenmesini gerektirmektedir.

Dijital ortamların kültürel ürünlerin alımlanmasındaki rolüne ilişkin çalışmalar (Bolter-Grusin, 1999; Hayles, 2007), okur pratiklerindeki dönüşümü kapsamlı biçimde incelemektedir. Sosyal medyanın kolektif okur toplulukları ve katılımcı kültür bağlamında ele alınması (Bruns, 2008; Jenkins, 2006), çeviri metinlerin sosyal medya etkileşimleri aracılığıyla nasıl zenginleştiğine dair teorik bir altyapı sağlamaktadır. Türkiye’de Kore edebiyatı çevirilerinin dijital mecralarda alımlanışı üzerine akademik çalışmalar henüz sınırlı olup (araştırma tarihi

itibariyle neredeyse yok denebilir), medya ve çeviri kuramlarını bütünleştiren disiplinler arası yaklaşımlar bu alanda önem kazanmaktadır.

Bu çalışma, Kore edebiyatından Türkçeye çevrilen eserler arasından yalnızca Han Kang'ın Vejetaryen adlı romanına odaklanmaktadır. Ancak araştırmada incelenen “metin” kavramı, Vejetaryen'in kendisinden ziyade, bu eseri okuduktan sonra dijital ortamda paylaşılan okur yorumlarıyla oluşan ikincil metinleri ifade etmektedir. Bu seçimin nedeni, romanın Türkiye’de Kore edebiyatı çevirileri arasında en yüksek düzeyde tanınırlık ve okur etkileşimine sahip olmasıyla birlikte, araştırmada metnin kendisine değil, okur yorumlarına odaklanılarak eserin alımlanış biçimlerini önceden belirlenmiş yargılardan bağımsız ve okur merkezli bir bakış açısıyla incelemektir. Vejetaryen, 2016 yılında Uluslararası Man Booker Ödülü’nü kazanmış ve Han Kang, 10 Ekim 2024 tarihinde Nobel Edebiyat Ödülü’ne layık görülmüştür. Goodreads platformunda, 25 Aralık 2015 ile 12 Ağustos 2025 tarihleri arasında Türkçe çevirisine yönelik 474 kullanıcı yorumu kaydedilmiştir; bu, diğer Kore edebiyatı çevirilerine kıyasla en yüksek yorum hacmini temsil etmektedir. Bu nedenle çalışma, okur alımlamasını incelemek için en kapsamlı veri setini sunan Vejetaryen üzerinden, Kore edebiyatının Türkiye’deki alımlanışına yönelik temsili bir örnek olay incelemesi sunmaktadır.

1. Dijital Çağ ve Okur-Metin İlişkisi

Dijital çağ, bilgiye erişim biçimlerini köklü biçimde dönüştürerek okur-metin etkileşimini yeniden tanımlamıştır. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte okuma eylemi zaman ve mekân sınırlarından bağımsız hâle gelmiş; okur, geleneksel anlamda pasif bir alıcı olmaktan çıkarak metnin anlam üretiminde etkin bir özneye dönüşmüştür. Bu yeni okur tipi, metni yalnızca okumakla kalmayıp, aynı zamanda yorumlamakta, paylaşmakta ve yeniden üretmektedir. Böylece okuma süreci, bireysel bir etkinlikten çıkarak katılımcı ve etkileşimli bir deneyim alanına evrilmiştir.

Dijital teknolojiler, edebiyatın üretim, dolaşım ve alımlanma biçimlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Metinler artık yalnızca basılı biçimlerde değil, çevrim içi ortamlarda farklı formatlarda dolaşıma girmekte; kullanıcı yorumları, alıntılar ve paylaşımlar aracılığıyla sürekli yeniden anlam kazanmaktadır. Okurun bu çok yönlü katılımı, metnin anlamını sabit olmaktan çıkarak dinamik, çoğul ve kolektif bir yapıya dönüştürmektedir. Bu bağlamda yazınsal metin, dijital kültür içinde yaşayan, değişen ve çoğalan bir varlık niteliği kazanmıştır.

Dijital platformların sağladığı etkileşimli ortamlar, okuma pratiklerindeki bu dönüşümü daha görünür kılmaktadır. Sosyal medya, çevrim içi forumlar ve okuma toplulukları, kolektif

yorumlamaların yapıldığı yeni edebî alanlar oluşturmakta; okurlar, yazarlar ve çevirmenler arasında süreklilik gösteren bir iletişim ağı doğurmaktadır. Bu ağ, okuru metnin yalnızca alımlayıcısı değil, anlamın ortak üreticisi konumuna taşımaktadır.

Dijital çağın sunduğu çok modlu (metinsel, görsel ve işitsel) anlatım olanakları, okur–metin ilişkisini daha da zenginleştirmiştir. Özellikle çeviri edebiyat alanında bu durum, kültürel anlamların yeniden üretimini ve yerelleşme süreçlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Türkiye’de Kore edebiyatı çevirilerinin dijital ortamlarda nasıl tartışıldığı ve yeniden yorumlandığının incelenmesi, çağdaş okuma biçimlerinin anlaşılması açısından değerli bir örnek oluşturmaktadır. Bu çerçevede dijital çağın okuru, metni yalnızca tüketen değil, anlamını dönüştüren ve çoğaltan aktif bir özne hâline gelmiştir.

2. Okur Tepkisi Kuramı

Okur tepkisi kuramı, metnin anlamının yalnızca yazarın niyeti, vermek istediği mesaj veya metnin içeriği tarafından belirlenmediğini; okuyucunun metinle kurduğu etkileşim sonucunda ortaya çıktığını savunur. Stanley Fish (1980), okurların belirli yorum toplulukları içinde anlam ürettiklerini ileri sürerken, Wolfgang Iser (1978), metinlerin bıraktığı boşlukların okurun aktif katılımını teşvik ettiğini vurgular. Dijital çağ, bu kuramı sosyal medyada oluşan okur topluluklarını ve bu toplulukların metinleri nasıl yeniden yorumladığını analiz etmek için somut bir paradigma hâline getirmiştir.

Okur tepkisi teorileri, metnin anlamının sabit olmadığını ve okuyucunun metinle etkileşiminde farklı anlamlar oluşturduğunu belirtir. Dijital platformlarda ortaya çıkan okur toplulukları, metinleri farklı perspektiflerden değerlendirerek alternatif okumalar geliştirir ve metinlerin yeniden yorumlanmasına katkıda bulunur. Bu bağlamda, okur tepki kuramı sosyal medya ortamındaki metin alımlama pratiklerinin analizinde uygun bir yaklaşım sunmaktadır.

Kuram, metnin anlamının tek taraflı olarak yazar tarafından değil, okuyucunun yorum süreciyle şekillendiğini temel alır. Dijital çağın sunduğu imkânlar, bu süreci yeni bir boyuta taşımıştır; çevrimiçi ortamlar, çok sayıda okuyucunun eşzamanlı ve etkileşimli yorum yapmasına olanak tanıyarak kolektif anlam üretim dinamiklerini güçlendirmektedir. Sonuç olarak metinler, dijital platformlarda farklı topluluklar tarafından değişik biçimlerde yorumlanmakta ve anlamlandırılmaktadır.

Dijital okur topluluklarının varlığı, klasik okur tepki kuramını genişletmiş ve metin alımlama sürecinde sosyal, kültürel ve teknolojik faktörlerin önemini öne çıkarmıştır. Katılımcı kültür içinde okurlar, artık yalnızca tüketici değil, aynı zamanda içerik üreticisi konumundadır;

bu durum, sosyal medyada yapılan okur tepkisi analizlerinde kolektif yorum ve platform dinamiklerinin dikkate alınmasını gerektirmektedir.

Okur tepki kuramının temel argümanı, metnin anlamının okuyucu tarafından aktif olarak yaratıldığıdır. Metin, okuyucu ile karşılaştığında çözümlenmeye başlar; okuyucu olmadan tek başına bir işe yaramaz. Dijital ortamlar bu süreci, eşzamanlı ve etkileşimli yorumlarla genişleterek kuramın pratikte yeni boyutlar kazanmasını sağlamıştır. Türkiye’deki sosyal medya kullanıcıları, Kore edebiyatı çevirilerine ilişkin yorumlarda metni hem bireysel hem de kolektif düzeyde anlamlandırmakta, tartışmakta ve yeniden şekillendirmektedir. Bu durum, okur tepki anlayışını zenginleştirerek, anlam üretiminin sosyal ve teknolojik koşullar içinde nasıl evrildiğine dair yeni perspektifler sunmaktadır.

Sosyal medya okur toplulukları yalnızca metin üzerine yorum yapmakla kalmayıp, metnin kültürel bağlamlarını, yazarı, çevirmeni, yayıncıyı ve metnin kitap hâline dönüşüm sürecinde rol oynayan tüm aktörleri de sorgulamaktadır. Katılımcı kültür kuramının vurguladığı üzere, bu kullanıcılar içerik tüketicisinden aktif üretici ve dağıtıcı konumuna geçiş yapmaktadır. Jenkins’e (2006) göre katılımcı kültür, bireylerin yalnızca medyayı tüketmekle kalmayıp, üretim süreçlerine aktif biçimde katıldığı; paylaşım, etkileşim ve iş birliği temelinde gelişen bir kültürel yapılanmadır. Bu bağlamda, dijital ortamlarda “okur” kimliği, yalnızca alımlayıcı değil, aynı zamanda kültürel üretim sürecinin bir parçası hâline gelmektedir. Buradaki “metin” kavramı, yalnızca yazılı eserle sınırlı olmayıp, her türlü anlatı, ifade ve anlam biçimini kapsamaktadır. İnsanlar, doğa veya herhangi bir olgu, taşıdığı anlamlarla birer metin olarak değerlendirilebilir.

Dolayısıyla Türkiye’de Kore edebiyatı çevirileri üzerine yapılan sınırlı sayıdaki çalışmalar arasında, dijital okur dinamiklerinin kapsamlı analizi hem okur tepkisinin araştırılması hem de kültürlerarası çeviri süreçlerinin anlaşılması açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Bu çalışma, söz konusu alanın mevcut boşluğunu doldurmayı ve dijital çağda okur-metin etkileşimini görünür hâle getirmeyi hedeflemektedir.

3. Katılımcı Kültür Yaklaşımı

Okur tepkisi kuramı, metin ve okuyucu arasındaki etkileşimi merkeze alarak anlamın sabit bir yapı olmadığını ve okurun bireysel deneyimleri ile kültürel bağlamına göre şekillendiğini öne sürer (Fish, 1980). Bu yaklaşım, metnin yalnızca yazarın niyetine bağlı olarak değil, okuyucunun aktif yorumlama sürecine göre anlam kazandığını vurgular. Dijital çağda, özellikle Goodreads gibi sosyal medya platformları üzerinden paylaşılan okuyucu

yorumları, metnin çoklu ve değişken alımlamalarını gözlemlemek açısından değerli bir veri kaynağı sunmaktadır. Han Kang'ın Vejetaryen metnine ilişkin 474 okuyucu yorumu, metnin farklı okuyucu kesimleri tarafından nasıl yorumlandığını ve anlamlandırıldığını ortaya koyması bakımından önemli bir örnek teşkil etmektedir.

Katılımcı kültür yaklaşımı, okur-metin etkileşiminin ötesine geçerek, tüketici konumundaki bireylerin içerik üretimine katılımını ve kültürel üretimin bir parçası hâline gelmesini inceler (Jenkins, 2006). Bu yaklaşım, sosyal medya okuryazarlığını ve dijital etkileşimleri merkeze alarak, okuyucuların yalnızca pasif alıcı olmadığını; eleştiri, yorum ve yaratıcı katkılar aracılığıyla metinlerin anlamını yeniden şekillendirdiğini ortaya koyar. Örneğin, Vejetaryen metniyle ilgili okuyucu yorumları, karakter analizi, tematik değerlendirme ve kişisel duygusal tepkiler gibi unsurları paylaşarak metnin farklı boyutlarının görünür olmasını sağlamıştır.

Çeviri bağlamı da katılımcı kültür perspektifinde önem taşımaktadır. Türközü (2018), çeviriyi yalnızca dil aktarımı değil, kültür aktarımı olarak tanımlar; çevirmenin hem kaynak hem de hedef dil ve kültüre hâkim olmasının önemine dikkat çeker. Çeviri, yalnızca bir dilin diğerine aktarılması olarak ele alınmamalıdır; aynı zamanda metnin kültürel bağlamı, tür özellikleri ve iletişimsel işlevleri göz önünde bulundurularak yürütülen çok katmanlı bir süreçtir (Bassnett, 2002). Bu perspektif, çevirinin yalnızca dilsel bir aktarım değil, aynı zamanda metinlerarası etkileşim ve kültürlerarası köprü işlevi taşıdığını ortaya koyar. Bu nedenle çeviri hem dilsel hem de kültürel açıdan titiz bir analiz ve yorumlama gerektirir. Goodreads yorumlarında okurlar, çeviri kalitesini tartışmış, dilin metnin anlamı ve okuyucu üzerindeki etkisine dair gözlemlerini paylaşmış ve böylece çevrimiçi ortamda kolektif yorum üretimine katkıda bulunmuşlardır. Bu durum, katılımcı kültür yaklaşımının okuyucu tarafından üretilen içerik ve paylaşım bağlamındaki işlevini açıkça göstermektedir.

Sonuç olarak, Vejetaryen metnine ilişkin çevrimiçi okuyucu yorumları, hem okur tepkisi kuramının bireysel anlam yaratım süreçlerini hem de katılımcı kültür yaklaşımının kolektif anlam üretimi ve dijital katılım boyutlarını anlamak açısından değerli bir örnek sunmaktadır. Bu perspektif, edebiyatın dijital çağda farklı şekillerde alımlandığını ve okuyucuların metinle olan etkileşimlerinin giderek daha çok yönlü ve katılımcı hâle geldiğini ortaya koymaktadır.

4. Türkiye’de Kore Edebiyatı

Türkiye’de Kore edebiyatına yönelik ilgi, özellikle son on yılda belirgin bir artış göstermiştir. Bu gelişmenin temelinde, Kore popüler kültürünün (K-Pop, K-Drama, K-Edebiyat vb.) yaygınlaşması, çeviri faaliyetlerindeki artış ve yayınevlerinin Kore edebiyatına yönelik stratejik yayın politikaları yer almaktadır. Koreli yazarların eserleri, yalnızca yazın nitelikleriyle değil, aynı zamanda kültürel kodları ve farklı yaşam biçimlerini yansıtmaları bakımından Türkçe okurların dikkatini çekmektedir. Bu bağlamda, çeviri stratejileri ve kültürel öğelerin aktarımı, okur algısının şekillenmesinde kritik bir rol oynamaktadır (Türközü, 2018).

Türközü’ne (2015) göre Kore edebiyatının Türkiye’de popülerlik kazanması, kültürel yakınlık ve Kore akımının (Hallyu) etkisiyle paralel bir seyir izlemiştir. K-Pop ve Kore dizilerinin yaygınlığı, Kore kültürüne duyulan ilgiyi artırırken, K-edebiyat akımının etkisiyle yazın eserleri de bu ilginin doğal bir parçası hâline gelmiştir. Türkiye’deki yayınevlerinin artan Kore edebiyatı çevirisi çalışmaları, farklı yaş ve sosyal gruplardan okuyuculara ulaşmayı mümkün kılmıştır. Bu süreçte çevirilerin kalitesi ve kültürel öğelerin aktarımı, okur deneyimini doğrudan etkileyen temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Böylelikle, çeviri metinler sadece yazın değerleriyle değil, aynı zamanda kültürel etkileşim platformlarını harekete geçiren birer katalizör işlevi görmektedir.

Türkiye’de Kore kültürüne yönelik ilginin artması, özellikle 2010’lu yıllardan itibaren K-Pop ve Kore dizilerinin etkisiyle yeni bir boyut kazanmıştır. Bu kültürel dalga, daha sonraları edebî ürünlere olan ilgiyi tetiklemiş ve Koreceden Türkçeye çevrilen hem edebî hem de beşerî eserlerin sayısında sınırlı da olsa bir artış gözlenmiştir. Kore Edebiyat Çeviri Enstitüsü, Daesan Vakfı ve diğer kurumların desteğiyle gerçekleştirilen çeviri çalışmaları, eserlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır (Türközü, 2015; Türközü, 2018).

Çeviri süreçlerinde kültürel öğelerin doğru ve etkili aktarımı da okuyucu deneyiminin kalitesini belirleyen temel faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Türközü (2018), çevirmenin yalnızca dil bilgisine sahip olmasının yeterli olmadığını, aynı zamanda hem kaynak hem de hedef kültüre hâkim olmasının çevirinin başarısı için kritik olduğunu vurgulamaktadır. Günümüzde çeviride en önemli ölçüt, kaynak esere sadakatten ziyade, hedef okur kitlesinin çeviriyi ne ölçüde benimseyip anlayabildiği ile ilgilidir.

Sonuç olarak, Türkiye’de Kore edebiyatının yaygınlaşma süreci, Kore devletinin desteği, popüler kültür etkisi, çeviri faaliyetleri ve yayınevlerinin stratejik politikalarının bir

araya gelmesiyle şekillenmektedir. Bu süreç, çeviri odaklı kültürel aktarım ve okur deneyiminin akademik olarak analiz edilmesi açısından da önemli bir zemin sunmaktadır.

5. Sosyal Medya ve Okur Alımlaması

Dijital çağda sosyal medya, okur–metin etkileşiminin biçimini köklü biçimde dönüştürmüş; okuru yalnızca anlamın alıcısı değil, aynı zamanda üreticisi hâline getirmiştir. X, Instagram, YouTube ve Goodreads gibi çevrimiçi platformlar, yazınsal metinlerin dolaşımını hızlandırmakta ve okurların metinlerle kurduğu ilişkiyi çok katmanlı hâle getirmektedir. Bu dijital mecralar, okurların kısa yorumlar, görseller, alıntılar veya video içerikleri aracılığıyla metni yeniden anlamlandırdıkları ve kolektif bir anlam üretimine katıldıkları yeni bir kültürel alan yaratmaktadır.

Bu süreç, okur tepkisi kuramı ve katılımcı kültür yaklaşımıyla birlikte düşünüldüğünde, çeviri edebiyatın dijital çağda kazandığı yeni işlevleri görünür kılmaktadır. Okur tepkisi kuramı, metnin anlamının okurun yorumuyla şekillendiğini; Jenkins’in (2006) ortaya koyduğu katılımcı kültür yaklaşımı ise dijital ortamlarda bireylerin yalnızca tüketici değil, aynı zamanda içerik üreticisi ve dağıtıcısı konumuna geçtiğini belirtir. Sosyal medya ortamlarında bu iki dinamik birleşmekte; okurlar, metin üzerine düşüncelerini, alıntılarını, eleştirilerini ve kişisel yorumlarını paylaşarak eserin dijital ortamlardaki dolaşımını genişletmektedirler. Böylece çeviri metinler, çevrimiçi ortamlarda durağan edebî ürünler olmaktan çıkıp, kullanıcıların katkılarıyla sürekli yeniden yazılan ve yeniden yorumlanan açık-dijital metinlere dönüşmektedir.

Goodreads, bu dönüşümün belirgin biçimde izlenebildiği platformlardan biridir. Okurlar burada yalnızca bir eseri değerlendirmekle kalmayıp, diğer kullanıcıların görüşlerine yanıt vermekte, alıntılar paylaşmakta ve farklı okuma biçimlerini görünür kılmaktadır. Bu etkileşim, metnin anlamının bireysel alımlamadan çıkarak kolektif biçimde üretildiği bir dijital yazın alanı oluşturur. Türkiye’de Han Kang’ın *Vejetaryen* başlıklı eserinin Türkçe çevirisi üzerine yapılan yorumlarda da bu dinamik açık biçimde görülmektedir. Okurlar, metni yalnızca anlatı yapısı veya dil özellikleri bakımından değil, toplumsal cinsiyet, şiddet, bireysellik ve kültürel kimlik temaları üzerinden tartışmakta; böylece çeviri metni kendi kültürel bağlamları içinde yeniden konumlandırmaktadırlar.

Sosyal medya bu yönüyle, çeviri edebiyatın kültürel dolaşımını ve alımlanışını dönüştüren bir aracı işlevi görmektedir. Dijital platformlarda ortaya çıkan bu çok sesli yorum ortamı, metnin anlamını sabitlemek yerine çoğaltmakta; farklı okurların kültürel arka planlarına,

deneyimlerine ve duygusal tepkilerine göre değişen bir anlam evreni yaratmaktadır. Özellikle genç okurların yoğun biçimde yer aldığı çevrimiçi topluluklar, çeviri metinlerin yeni bağlamlarda yeniden üretilmesine ve tartışılmasına zemin hazırlamaktadır.

Sonuç olarak, sosyal medya platformları, çeviri edebiyatın alımlanma süreçlerinde okurun konumunu dönüştürmekte ve yazınsal iletişimi kolektif, katılımcı ve çok katmanlı bir yapıya taşımaktadır. Bu dönüşüm, dijital çağda çeviri metinlerin yalnızca dilsel değil, kültürel düzeyde de yeniden üretildiğini göstermekte; böylece çeviri çalışmalarına ve dijital edebiyat araştırmalarına yeni bir okuma perspektifi kazandırmaktadır.

6. Yöntem

Bu araştırma, Han Kang'ın *Vejetaryen* metninin Türkçe çevirisinin Türkiye'deki dijital okurlar tarafından nasıl alımlandığını incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi çerçevesinde tasarlanmıştır. Çalışmada veri kaynağı olarak, çevrimiçi kitap değerlendirme ağı Goodreads'te yer alan kullanıcı yorumları kullanılmıştır. Metnin kendisi doğrudan analiz nesnesi olarak ele alınmamış; odak noktası, okurların çeviri metne yönelik algı, değerlendirme ve anlamlandırma biçimlerini yansıtan çevrimiçi söylemler olmuştur. Goodreads'in tercih edilmesinin nedeni, platformun farklı yaş, cinsiyet ve kültürel geçmişe sahip geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmesi ve yazınsal eserlerin alımlanışına ilişkin zengin nitel veriler sunmasıdır. Araştırmada yalnızca Türkçe yazılmış kullanıcı yorumları incelenmiş; yorumlarda yer alan kullanıcı adları, profil bilgileri veya görseller anonimleştirilerek etik ilkeler gözetilmiştir. Veriler, nitel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş; yorumlarda tekrarlayan temalar, duygu tonları ve çeviri algısına ilişkin örüntüler sistematik biçimde kodlanmıştır. Elde edilen veriler, okur tepkisi kuramı ve katılımcı kültür yaklaşımı doğrultusunda değerlendirilmiş, böylece dijital çağda okurun metinle kurduğu etkileşimin çok katmanlı yapısı ortaya konulmuştur.

Tablo 1. *Vejetaryen* Metnine İlişkin Yorum Sayıları

Sosyal Medya Platformu	Yorum Sayısı
Goodreads.com	474
Kitapyurdu.com	217
Instagram.com	113 paylaşım, 1017 yorum
Toplam	1708
Tarama Tarihi: 13.08.2025	

25 Aralık 2015 ile 12 Ağustos 2025 tarihleri arasında, Goodreads platformunda yalnızca tek bir çeviri metne ilişkin yapılmış toplam 474 kullanıcı yorumu analiz kapsamına alınmıştır. Tablo 1'de görüldüğü üzere, diğer sosyal medya ve kitap inceleme platformlarında (örn. Kitapyurdu, Instagram) da söz konusu çeviri metin hakkında kayda değer sayıda yorum ve

paylaşım bulunmaktadır (13 Ağustos 2025 itibariyle Kitapyurdu: 217 yorum; Instagram: 113 paylaşım ve 1017 yorum). Ancak bu veriler hem niceliksel yoğunluk hem de heterojen formatları nedeniyle, makalenin kapsam ve derinlik sınırlılıkları gözetilerek analiz dışında bırakılmıştır.

Bu tercih, araştırmanın odağını, yalnızca Goodreads örneğinde derinlemesine okur algısı ve metin alımlanmasına yönlendirmeyi mümkün kılmıştır. Araştırmacı, çalışmanın nesnelliğini korumak amacıyla metne yönelik herhangi bir inceleme, özetleme veya tanıtım faaliyetine girişmemiş; hatta metnin kendisini referans olarak dahi almamıştır. Bu çalışmanın kaynaklar bölümünde de söz konusu metin mevcut değildir. Böylece metinden bilinçli olarak soyutlanarak, olumlu veya olumsuz önyargı geliştirmeden yalnızca okur yorumları üzerinden alımlama süreci analiz edilmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda, metnin okunmasından ve yorumlanmasından kaçınılarak araştırmanın odağı; tamamen okuyucuların kendi deneyim, algı ve değerlendirmelerine yönlendirilmiştir.

Tablo 2. Demografik Veriler

Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	382	80.6
Erkek	83	17.5
Belirsiz	9	1.9
Toplam	474	100

Goodreads platformunda, Han Kang'ın Vejetaryen adlı metninin Türkçe çevirisine ilişkin 474 kullanıcının yorumu incelenmiştir. Yorumcuların cinsiyet dağılımı (Tablo 2) profil resimleri ve takma adlar üzerinden analiz edildiğinde, 382'sinin kadın (%80,6), 83'ünün erkek (%17,5) ve 9'unun cinsiyeti tespit edilememiştir (%1,9). Bu demografik dağılım, metnin alımlanışının cinsiyet perspektifinden değerlendirilmesi için temel bir çerçeve sunmaktadır. Bununla birlikte, yaş, eğitim düzeyi veya kültürel arka plan gibi diğer demografik bilgilerin eksikliği, yorumların daha geniş bağlamsal analizini sınırlamaktadır.

Analiz sürecinde, 474 kullanıcı yorumunun tamamı Word formatına aktarılmış ve toplam 33.525 sözcükten oluşan bir derlem oluşturulmuştur. Bu derlem, Okur Tepkisi Kuramı ve Katılımcı Kültür Yaklaşımı çerçevesinde, tekrar eden veya sık kullanılan kelime ve ifadeler temel alınarak incelenmiştir. Saldaña (2016), nitel araştırmada veri analizinin sistematik kodlama süreciyle anlamlandırma üzerine kurulu olduğunu ve araştırmacının veriyi dikkatle kategorize ederek temalar oluşturmasının kritik olduğunu vurgular. Tematik sınıflandırma sürecinde, Word dosyasında Ara (Ctrl+F) komutu kullanılarak anahtar kelime taraması yapılmış; örneğin “ödül”, “ödüllü”, “Man Booker Ödülü” ve “Nobel Edebiyat Ödülü”

ifadelerinin belirgin sıklıkta geçmesi (tablo 3'te görüldüğü gibi: Tema 9) yorumların “Ödül Teması” başlığı altında toplanmasını sağlamıştır.

Nitel içerik analizi yöntemi, sosyal medya platformlarındaki karmaşık ve çok katmanlı kullanıcı paylaşımlarında belirgin temaların sistematik biçimde ortaya konmasına olanak tanımaktadır (Elo-Kyngäs, 2008). Bu durum, okurların okuma deneyimlerini ve metinle kurdukları kültürel ilişkiyi doğal ortamında gözlemlene imkânı sunar ve araştırmanın güvenilirliğini artırır.

Analiz aşamasında, toplanan yorumlar temalar bazında kodlanmış; özellikle okur algısı, kültürel aktarım ve dijital etkileşim boyutları ayrıntılı biçimde değerlendirilmiştir. Kullanıcı gizliliğine azami özen gösterilerek kişisel bilgiler anonimleştirilmiş ve araştırmanın etik ilkelerine uygunluğu sağlanmıştır (Markham-Buchanan, 2012). Teorik çerçevede, katılımcı kültür (Jenkins, 2006) ve üretim-kullanım (Bruns, 2008) kavramları, sosyal medya üzerinden yayılan okuyucu yorumlarının pasif alımlama değil, aktif anlam üretimi ve paylaşımı süreci olduğunu ortaya koymuş; böylece dijital çağda okur-metin-sosyal ortam ilişkisinin çok boyutlu analizi mümkün kılınmıştır.

7. Bulgular

Sosyal medya, günümüzde yalnızca bir kitle iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda küreselleşmenin önemli bir unsuru ve güç temsili olarak işlev görmektedir. Katılımcı kültürün oluşumunda kritik bir rol üstlenen sosyal medya platformları, kullanıcıların hem içerik üreticisi hem de tüketicisi konumunda yer aldığı “üre-tüketici” modelini güçlendirmekte, böylece kültürel, ekonomik ve toplumsal etkileşimi hızlandırmaktadır. Bu bağlamda, sosyal medya içeriklerinin yayılabilirliği, katılımcı kültürün sürdürülebilirliğinde belirleyici bir unsur olup, çeviri faaliyetleri de bu sürecin küresel erişimini genişletmektedir. Koç'un (2020) çalışmasında da vurgulandığı üzere, Web 2.0 tabanlı platformlarda (Twitter, Facebook, Google, Wikipedia vb.) üretilen içerikler, kitle çevirisi yoluyla farklı dil ve kültürler arasında dolaşıma girerek tüketim kültürünün evrensel bir boyut kazanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu durum, çeviri edebiyatı ve dijital okur etkileşimi arasındaki ilişkinin, yalnızca dilsel değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal boyutlarda da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Goodreads üzerinde toplanan 474 kullanıcının yorumu, okurların çeviri metinleri yalnızca içerik üzerinden değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve dilsel bağlamlarla etkileşimli olarak yorumladıklarını göstermektedir. Sosyal medya platformlarında yaratılan yorum ve paylaşımlar, okur alımlama kuramının temel prensipleri doğrultusunda metnin

yeniden yorumlanmasını ve anlam katmanlarının çoğalmasını sağlamaktadır (Jauss, 1982). Aynı zamanda katılımcı kültür yaklaşımı, okurların çevrimiçi topluluklar aracılığıyla metne müdahil olduklarını ve yorum, eleştiri ile içerik üretimi yoluyla kolektif anlam yaratımına katkıda bulunduklarını ortaya koymaktadır (Jenkins, 2006; Bruns, 2008).

Analiz edilen frekans verileri de okur alımlamalarının yoğunlaştığı temaları ve önceliklerini açıkça göstermektedir. Şiddet ve travma teması 102 tekrar ile en yüksek yoğunluğu taşıırken; çeviri ve dil 85, ödüllü kitap 82, ataerkillik ve toplumsal baskı 76, kadın kimliği ve bireysel özgürlük 73, karakterlerin psikolojik derinliği 69, okuma deneyimi ve rahatsızlık 58, konu derinliği ve toplumsal eleştiri 45 ve rüya /metafor 32 tekrar ile takip edilmiştir. Bu frekans yoğunlukları, okuyucuların metinle olan etkileşiminde hangi temaların ön plana çıktığını ve anlam üretiminde hangi konuların daha belirleyici olduğunu niceliksel olarak ortaya koymaktadır.

Elde edilen bulgular, okurların metni üç temel boyutta değerlendirdiğini göstermektedir:

1. **Çeviri kalitesi ve dilin akıcılığı** (Çeviri ve Dil teması),
2. **Kültürel öğelerin aktarımı ve toplumsal/psikolojik temaların deneyimlenmesi** (Ataerkillik ve Toplumsal Baskı, Kadın Kimliği ve Bireysel Özgürlük, Şiddet ve Travma, Karakterlerin Psikolojik Derinliği, Konu Derinliği ve Toplumsal Eleştiri),
3. **Dijital ortamlar aracılığıyla metnin yeniden üretimi ve yorumlanması** (Okuma Deneyimi ve Rahatsızlık, Rüya/Metafor, Ödüllü Kitap).

Bu temalar, dijital ortamların okur algısını dönüştürdüğünü ve çeviri metinlerin kültürel bağlamlarının çevrimiçi etkileşimlerle zenginleştiğini göstermektedir.

Özellikle ödüllü kitaplar teması, okurların metinleri sosyal ve kültürel prestij çerçevesinde yorumladıklarını; çeviri ve dil teması ise metnin okur üzerinde yarattığı estetik ve anlam deneyimini şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Şiddet, travma ve toplumsal baskı temaları, okuyucuların metni kendi deneyimleri ve kültürel birikimleri ışığında anlamlandırma sürecinde belirleyici olmuştur. Bu bağlamda, dijital platformlar aracılığıyla paylaşılan yorumlar, metin ve okur arasında yalnızca bireysel değil, aynı zamanda kolektif (açık işbirliğine dayalı) bir anlam üretim sürecinin işlediğini göstermektedir.

Sonuç olarak, bu bulgular, dijital çağda çeviri metinlerin okurla kurduğu çok boyutlu etkileşimi ortaya koymakta ve sosyal medya ortamlarında oluşan kolektif yorumların metnin kültürel ve yazınsal bağlamını yeniden üretmede kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 3. Vejetaryen Metni Bağlamında Okuyucu Alımlamalarının Tematik Sınıflandırması

Tema	Tanım	Örnek Alıntılar	Okur Tepkisi ve Katılımcı Kültüre Dayalı Yorum
1. Ataerkillik ve Toplumsal Baskı	Kadın karakterin ataerkil aile ve toplum yapısındaki konumu ve toplumsal baskı	“Ataerkil bir toplumda bir kadının varoluş sıkıntısını bir tokat gibi aktarıyor.” “Baban ‘ye’ diyorsa, yiyeceksin! Kadın, itaat etmeye zorlanıyor.” “Kocas, ailesi ve toplum tarafından kabul görmüyor ve reddediliyor.” “Erkek egemen bir toplumda kadının nasıl ezilip kullanıldığı, erkeklerin bencillikleri ve gaddarlıkları üzerine temelde bize de pek yabancı gelmeyen örneklerle anlatılmış.” “Ayrıca Kore ataerkilliği benzerliğinden sebep kendi kültürümüzden yüzüme çarpan soğuk detayları da okurken rahatsız olmama sebep oldu. -ki yazarın asli görevleri arasında rahatsız etmek yok mudur zaten(?) - Tek kelime ile çok sarsıcıydı.” “Kitabı okurken aile içi karmaşık ilişkilerle dolu bir manzara üzerinden Kore toplumunun ataerkil otoritesi, sosyolojik yapısı, kültürü ve Kore insanının kriz anında verdiği reaksiyonları gözlemek mümkün.” “Yonghe'nin ablası hanımefendi. Kendisi Yonghe ile benzer bir geçmişten ve kadın olmanın getirdiği toplumsal baskı kültüründen gelmesine rağmen Yonghe kadar bu konulara kafa yormayan birisi. Kardeşinin neden değiştiğini anlayamıyor.” “Toplumsal baskının negatif sonuçları güzel bir biçimde anlatılmış.” “Toplum, özellikle de erkek egemen düzen, bu dönüşümü bir tehdit olarak görüyor” “Güney Kore aşırı erkek egemen kültürü ile ülkemize çok benzeyen bir memleket” “Erkek egemen dünyaya sert bir eleştiri var kitapta ama bana çok uzak karakterler, çok uzak olaylar, çok uzak diyaloglar... Hiç sevedim, kitabın iyi mi yoksa kötü mü olduğunu bile sorgulamadan rafa kaldırdım.”	Tema 1'deki yorumlar, okuyucuların Yonghe'nin deneyimlerini sadece bireysel bir özgürleşme hikâyesi olarak değil, aynı zamanda ataerkil toplumun kadın üzerindeki baskısını gösteren bir toplumsal eleştiri çerçevesinde okuduklarını göstermektedir. Örneğin, “Ataerkil bir toplumda bir kadının varoluş sıkıntısını bir tokat gibi aktarıyor” ve “Baban ‘ye’ diyorsa, yiyeceksin! Kadın, itaat etmeye zorlanıyor” gibi ifadeler, okurların karakterin pasif itaat ile aktif direniş arasındaki mücadelesini gözlemlediklerini/alımladıklarını ortaya koymaktadır. Bu yorumlar, metnin bireysel deneyimlerle toplumsal güç ilişkilerini bir arada sunması sayesinde okurların yalnızca metni tüketmekle kalmayıp, sosyal bağlamda değerlendirme ve eleştirme eylemlerine katıldığını göstermektedir. Katılımcı Kültür yaklaşımı açısından, okurların yorumları metni kolektif bir tartışma alanına dönüştürmektedir; yorumlarda, hem kendi kültürel bağlamlarıyla Kore toplumunu karşılaştırma (“Güney Kore aşırı erkek egemen kültürü ile ülkemize çok benzeyen bir memleket”) hem de karakterin deneyimleri üzerinden toplumsal normlara dair değerlendirme yapılmaktadır. Özellikle kadın okurlar, karakterin bedeni ve davranışları üzerindeki kontrolü ele alması üzerinden, sessiz ama kararlı bir direniş biçimi olarak ataerkil normları sorgulamaktadırlar. Bu durum, dijital platformlarda metnin bireysel ve sosyal düzeyde yeniden üretilmesine ve okurların pasif alıcı konumdan aktif yorumlayıcı ve eleştirmen konumuna geçmesine olanak tanımaktadır. Özetle, Tema 1 bağlamında okur alımlamaları, metnin toplumsal eleştiri boyutunu görünür kılmakta ve dijital ortamda katılımcı kültür çerçevesinde anlamın çoğul ve etkileşimli olarak üretildiğini ortaya koymaktadır.
2. Kadın Kimliği ve Bireysel Özgürlük	Kadın karakterin kendi bedeni, seçimleri ve kimliği üzerinden özerklik arayışı	“İsteddiği gibi yaşama özgürlüğünü savunan bir kadının dönüşümünün simgesi içinde büyüyen ağaç.” “Yonghe hayatı boyunca itaat eden, hayır kelimesini kullanmayan silik bir karakterdi.”	Tema 2, Yonghe'nin bireysel özgürlük ve kimlik arayışını, özellikle kadın olmanın getirdiği toplumsal kısıtlamalar ve ataerkil normlarla karşılaştırmalı olarak değerlendirmektedir. Örneğin, “İsteddiği gibi yaşama özgürlüğünü savunan bir kadının dönüşümünün simgesi

“**Kadın**, kendi rüyaları ve istekleri doğrultusunda bir **dönüşüm yaşıyor** ve **kimliğini yeniden kuruyor**.”

“Kitaba sinmiş **bir kadınlık gücü** var, bence onu es geçmemek lazım. Yani şöyle: bazı satırları ‘**bunu yalnızca bir kadın böyle yazabilir**’ diyerek okudum, hissettim, duydum.”

“Bu **genç kadının çaresizliği** karşısında insanların verdikleri kararların sonuçlarını nasıl bilmeden yargıladığımızı düşünmeden edemedim.”

“3 farklı öykü, **tek bir kadın**. Aslında bir yandan **kadın üzerindeki tahakkümü** de görüyoruz. İnsan kendi isteğiyle et yemeyi kesemez, güzel güzel deliremez. Her an ondan yararlanmak isteyen bir enişte. **Kadınlık görevini(?)** et yemeği kestiği için yerine getiremediğini düşünen anne-baba ve bir adet koca. Bir salın **kadını** ya. Yazarın yıllar önce yazdığı bir öykünün eksik kalan diğer parçalarını yıllar sonra yazmasıyla ortaya çıkmış ince bir kitap. İnceliğinin aksine çokta güçlü.”

“Ben kitabı çok sevdim. Okumak istiyorsanız hemen okuyun derim. **Kendiniz olabilmek en büyük özgürlüktür** bunu unutmayın.”

“**Ataerkil bir toplumda kadın olmak, insan doğası ve özgürlük gibi temaları** güzel işlediğini düşünüyorum.”

“**Şiddet, beden algısı ve özgürlük temalarına** değiniliyor gibi, ancak bunlar derinlemesine işlenmek yerine havada asılı kalıyor. Kitap bittikten sonra ne çıkarmam gerektiğini, yazarın tam olarak ne mesaj vermeye çalıştığını çözemedim.”

içinde büyüyen ağaç” ve “Kadın, kendi rüyaları ve istekleri doğrultusunda bir dönüşüm yaşıyor ve kimliğini yeniden kuruyor” gibi ifadeler, okurların karakterin bedeni, davranışları ve seçimleri üzerinden özerklik kazanma sürecine dikkat ettiklerini göstermektedir.

Bu yorumlar, karakterin kişisel dönüşümünün yalnızca bireysel bir süreç olmadığını, aynı zamanda sosyal ve kültürel normlarla etkileşim içinde ortaya çıkan bir özgürleşme deneyimi olduğunu vurgulamaktadır.

Katılımcı Kültür perspektifinden, okurların yorumları metnin anlamını çoğul ve kolektif bir bağlamda yeniden üretmektedir.

“Kitaba sinmiş bir kadınlık gücü var, bence onu es geçmemek lazım” ifadesi, okurların metni kendi cinsiyet deneyimleri ve duygusal algıları üzerinden yorumladıklarını göstermektedir.

Bu yorumlar, metnin sadece bireysel bir öykü olarak algılanmadığını, aynı zamanda dijital ortamda farklı okuyucuların yorumları aracılığıyla toplumsal tartışmalara dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

Bazı okurlar, metnin özgürlük, şiddet ve beden algısı temalarını daha derinlemesine işleyemediğini belirterek eleştirel bir konum almakta, bu da dijital platformlarda okur-etkileşiminin yalnızca metni onaylamakla sınırlı olmadığını; aynı zamanda eksik veya tartışmalı yönleri görünür kılma işlevi gördüğünü göstermektedir.

“Ben kitabı çok sevdim. Okumak istiyorsanız hemen okuyun derim. Kendiniz olabilmek en büyük özgürlüktür bunu unutmayın” gibi yorumlar ise, metni bireysel deneyim ve özdeşleşme bağlamında yeniden üretme eğilimini ortaya koymaktadır.

Özetle, Tema 2 bağlamında okur alımlamaları, Yonghe’nin kişisel özgürlük ve kimlik arayışının dijital ortamda hem bireysel hem de kolektif anlam katmanları ürettiğini göstermekte; okurların metni yorumlama süreci, katılımcı kültür çerçevesinde toplumsal, cinsiyet temelli ve duygusal deneyimlerle zenginleşmektedir.

Goodreads yorumları, metindeki fiziksel ve psikolojik şiddet ile travmanın okurlar tarafından yoğun biçimde deneyimlendiğini göstermektedir.

Örneğin, “Fiziksel ve psikolojik şiddet, karakterlerin ruhsal durumunu derinden etkiliyor” ve “Çocukluk travmalarının ve bastırılmış anılarının, onun zamanla fiziksel dünyadan kopmasına yol açmış” ifadeleri, okurların karakterlerin yaşadığı şiddet ve travmanın sadece olaylar zinciri olmadığını, karakterin psikolojik bütünlüğünü ve yaşam algısını şekillendiren temel bir unsur olarak algıladıklarını ortaya koymaktadır.

Benzer şekilde, “Aile içi şiddet ve yaşanmamış hayatlar kitabın başat konuları” yorumu, okurların metni bireysel deneyimlerin

3.Şiddet Travma

ve

Fiziksel ve duygusal şiddet, cinsellik ve saplantılar

“Mr. Cheong, **karısını sekse zorlamaya çalışıyor**; In-hye’nin eşi kadını bir sanat filminde kullanıyor.”

“**Fiziksel ve psikolojik şiddet**, karakterlerin ruhsal durumunu derinden etkiliyor.”

“Toplum ve aile baskısı, **şiddet biçimleriyle** görünür hâle geliyor.”

“**Çocukluk travmalarının** ve bastırılmış anılarının, onun zamanla fiziksel dünyadan kopmasına yol açmış.”

“Bir **şiddet hikayesi** bu.”

“**Şiddet**, beden algısı ve özgürlük temalarına değiniliyor gibi, ancak

bunlar derinlemesine işlenmek yerine havada asılı kalıyor.”

“Nobel komitesi; dili basit, konusu sıradan, karakterleri derinlikten uzak, rahatsız edici düzeyde cinsellik ve **şiddet içeren**, intihar güzelleme yapan bu kitabın nesini beğendi anlamam mümkün değil.”

“Aile içi **şiddet** ve yaşanmamış hayatlar kitabın başat konuları.”

“Yabancılaşma belki de Han Kang'ın size sağladığı en büyük hizmet; başka türlü insan böylesine **travmatik** bir deneyimi atlatamazdı herhalde. Kitap sizi kendinize yabancılaştırırken yaralıyor, yıpratıyor, yoruyor ve yaşadığınız muhafazakâr toplumla aranızda kalan incecik tüm iplikleri koparıyor.”

“Neydi bu abi? Böyle şeyler bende **travma yapıyor** ben kendime gelemiyorum. Onu geçtim, Yonghe'nin kocası baldızına halleniyor çok kadınsı ve zengin diye, ne şanslı kocası var diyor.”

ötesinde, toplumsal ve kültürel bağlamda değerlendirdiklerini göstermektedir.

Katılımcı Kültür çerçevesinde, okurların yorumları, metni dijital ortamda kolektif bir tartışma alanına dönüştürmektedir.

“Yabancılaşma belki de Han Kang'ın size sağladığı en büyük hizmet; başka türlü insan böylesine travmatik bir deneyimi atlatamazdı herhalde” ve “Neydi bu abi? Böyle şeyler bende travma yapıyor ben kendime gelemiyorum” gibi yorumlar, okurların metni sadece okuma eylemi olarak değil, duygusal ve zihinsel bir tecrübe alanı olarak deneyimlediklerini ve paylaşarak anlamın çoğul katmanlarını ürettiklerini göstermektedir.

Bu paylaşımlar, diğer okuyucuların deneyimlerini de tetikleyerek, dijital platformlarda metin ve okuyucu arasında etkileşimli bir anlam üretimi sürecine katkı sağlamaktadır.

Bazı okurlar ise şiddetin ve cinselliğin metinde yeterince derinlemesine işlenmediğini belirterek eleştirel bir konum almakta; bu durum, dijital ortamın metin eleştirisi ve okur-etkileşimi için bir alan sunduğunu ve katılımcı kültür kapsamında okuyucuların hem metni onaylayıp hem de sorgulayarak aktif bir rol üstlendiklerini göstermektedir.

Özetle, Tema 3 bağlamında okur alımlamaları, şiddet ve travmanın hem bireysel hem de toplumsal düzeyde okur deneyimini şekillendirdiğini, dijital platformlarda ise bu deneyimin paylaşılması ve tartışılması yoluyla metnin kolektif anlam üretimine katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Tema 4, metindeki karakterlerin bilinç akışı ve iç dünyalarının okurlar üzerinde güçlü bir empati ve anlamlandırma süreci başlattığını göstermektedir.

Örneğin, “Her üç öyküde de anlatımın özünde Yonghe olsa da kocasının, eniştesinin ve ablasının zihinlerinde dolaşıyoruz” ve “Yan karakterlerin bakış açısı, Yonghe'nin anlamını farklı boyutlarda yeniden şekillendiriyor” ifadeleri, okurların karakterlerin içsel deneyimlerini izleyerek metni çok katmanlı bir şekilde değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Bu yaklaşım, metnin sadece ana karakter üzerinden değil, etkileşimde olduğu diğer yan karakterler aracılığıyla da okunabileceğini ve anlamın metindeki temel söyleyen ve tasarlanmış söyleyenler (Tuna-Kuleli, 2017: 32-37) aracılığıyla farklı perspektiflerle yeniden üretildiğini göstermektedir.

Katılımcı Kültür perspektifinde, okurların yorumları metni dijital ortamda kolektif bir yorumlama sürecine dönüştürmektedir.

“Karakterlerin iç dünyası, okurun empati ve değerlendirme kapasitesini test ediyor” ve “Etkileycilik olarak üst düzey kesinlikle,

4.Karakterlerin Psikolojik Derinliği

Ana karakter ve yan karakterlerin bilinç akışı, motivasyonları ve iç dünyası

“Her üç öyküde de **anlatımın özünde** Yonghe olsa da **kocasının, eniştesinin ve ablasının zihinlerinde dolaşıyoruz.**”

“**Karakterlerin iç dünyası**, okurun empati ve değerlendirme kapasitesini test ediyor.”

“**Yan karakterlerin bakış açısı**, Yonghe'nin anlamını farklı boyutlarda yeniden şekillendiriyor.”

“Aynı ailenin **farklı karakterlerinden birbirinin devamı niteliğinde** ve odak noktası değişerek hikâyenin tamamlandığını gördüm.”

“Yazar bu konuda **duygu geçişlerini, karakterlerin hissettiklerini** doğru bir akışla bizlere sunmuş.”

“Özellikle hikâyelerin **sırasıyla farklı karakterlerin öncülüğünde anlatılması. Karakterler ve olaylar da aslında enteresan ve insanın ilgisini çekiyor** ama sonunda ne oluyor dersene...”

“Yazarın anlattığı dönemin karanlık atmosferini ve **karakterlerin iç**

dünyasını da derinlemesine hissettiriyor.”

“Karakterlerin hiçbirisine yakın hissetmedim erkeklerin hepsi çok sığ, düşüncesiz ve bencildi.”

“Etkileyicilik olarak üst düzey kesinlikle, farklı karakterlerin ağızlarından okurken kesinlikle her birinin iç dünyasını derinlemesine dolaşır ve temelinde baş karakterimize farklı farklı perspektiflerden bakabiliyoruz.”

“Aslında benim için değişik bir deneyimdi bu kitabı okumak çünkü çözümleyemedim. Karakterlerin durumunu, gelişimini, sembolik mesajları vs anlamlandıramadım. Alt metnin güçlü olduğunu düşünüyorum, kitap hakkındaki yorumlara bakarak çıkarımlarda bulunmam lazım. Okuması keyifliydi.”

farklı karakterlerin ağızlarından okurken kesinlikle her birinin iç dünyasını derinlemesine dolaşır ve temelinde baş karakterimize farklı farklı perspektiflerden bakabiliyoruz” ifadeleri, okuyucuların metni kendi deneyimleri ve düşünceleri üzerinden yorumladıklarını ve diğer kullanıcıların yorumlarını referans alarak anlamı çoğullattıklarını göstermektedir.

Bazı okurlar, yan karakterlerin yetersiz gelişimi veya erkek karakterlerin sığılığı gibi eleştirilerde bulunarak metni sorgulamakta, bu da dijital platformların okur eleştirisi ve kolektif tartışma için bir alan sunduğunu ortaya koymaktadır.

“Aslında benim için değişik bir deneyimdi bu kitabı okumak çünkü çözümleyemedim. Karakterlerin durumunu, gelişimini, sembolik mesajları vs anlamlandıramadım” yorumu, metnin yorumlanmasının okur için aktif bir anlam üretme süreci olduğunu ve okurların kendi çıkarımlarını dijital platformda paylaşarak kolektif bir değerlendirme ortamı yarattıklarını göstermektedir.

Özetle, Tema 4 bağlamında okur alımlamaları, karakterlerin psikolojik derinliğinin hem bireysel hem de kolektif okur deneyimini şekillendirdiğini; dijital platformlarda yorumların paylaşılması ve tartışılması yoluyla metnin çok katmanlı ve etkileşimli bir anlam üretim sürecine dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

5.Rüya Metafor

ve Yonghe'nin rüyaları, vejetaryenlik ve ağaç metaforu

“Bir rüyayla başlayan olaylar, ana karakter bakımından gerçekliğin yok olmasıyla sona eriyor.”

“Yonghe'nin vejetaryen olması hem bireysel hem toplumsal bir metafor olarak okunabilir.”

“Ağaç metaforu, karakterin sessiz isyanını ve özgürleşmesini simgeliyor.”

“Vejetaryen'de gördüğü bir rüyanın ardından et yemeyi bırakan Yonghe'nin hikâyesini okuyoruz.”

“Yonghe'nin sesini sadece rüyaların anlatıldığı kısa bölümlerde duyuyoruz.”

“Eserde gördüğü bir rüya üzerine "sebzecil" olmaya karar veren bir kadının nesnel olarak anlatımına tanık oluyoruz.”

“Kitapta en çok dikkat ettiğim şeylerden biri tüm kitap boyunca kimse rüyayı merak etmedi.”

“Kitapta yer alan metaforlar (Yonghe'nin kendini bir ağaçla benzeştirmesi, çıplak vücutlar üzerine çizilen çiçek desenleri, rüyalar..) bende zaman zaman Haruki Murakami okuyormuşum hissi uyandırdı.”

“Öncelikle başlığa aldanmamak gerek. Fiziksel anlatımını içerse de aslında bütünüyle bakıldığında daha

Yorumlar, Yonghe'nin rüyaları ve ağaç metaforunun okurlar tarafından hem bireysel hem de toplumsal bağlamda alımlandığını göstermektedir.

“Yonghe'nin vejetaryen olması hem bireysel hem toplumsal bir metafor olarak okunabilir” ve “Ağaç metaforu, karakterin sessiz isyanını ve özgürleşmesini simgeliyor” ifadeleri, okurların metindeki sembolik unsurları yalnızca estetik öğeler olarak değil, karakterin kimlik dönüşümünü ve ataerkil baskıya karşı direnişini temsil eden derin anlam katmanları olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Okurların bir kısmı, rüya motifinin karakterin içsel dönüşümünü tetikleyen bir unsur olarak işlev gördüğünü vurgularken “Bir rüyayla başlayan olaylar, ana karakter bakımından gerçekliğin yok olmasıyla sona eriyor”, bir kısmı da bu rüyaların anlatım biçimine dikkat çekmektedir “Yonghe'nin sesini sadece rüyaların anlatıldığı kısa bölümlerde duyuyoruz”. Bu durum, metindeki rüyaların hem anlatsal hem de sembolik işlevlerinin okur tarafından aktif biçimde çözümlendiğini göstermektedir.

Katılımcı Kültür yaklaşımında, okurlar metaforları ve sembolleri farklı yorum stratejileriyle ele almakta, bunları kendi kültürel ve toplumsal deneyimleriyle ilişkilendirmektedir.

çok bir **metafor** olarak nüksetmekte başlık.”

“Kitabın ana fikri Kore’de kadın olmak zor çünkü Kore’de müthiş bir ataerkil düzen var. **Metaforlarla anlatmış.**”

“Kitabı anlayıp anlamadığımdan emin değilim. Üzerine birkaç yorum okuyup bir de üzerine YouTube’den diyaloglar Vejetaryen söyleşisini izledikten sonra diyebilirim ki; kitap toplumun baskısından, yarattığı normlardan dışarı çıkmaya çalışan bir bireyin nasıl toplum tarafından sindirildiğinin hikâyesi. Bir **metafor** aslında. Yani anlatılan bir LGBT bireyi, bir bağımlı, bir ateist de olabilir. Topluma ters düşerseniz başınıza gelecekleri anlatan değişik bir kitap. Belki birkaç araştırmadan sonra tekrar okurum. Somut değil soyut düşünmek gerekiyor.”

Örneğin, “Kitap toplumun baskısından, yarattığı normlardan dışarı çıkmaya çalışan bir bireyin... hikâyesi. Bir metafor aslında. Yani anlatılan bir LGBT bireyi, bir bağımlı, bir ateist de olabilir” ifadesi, metnin anlamının okurlar arasında kolektif biçimde genişletildiğini ve farklı toplumsal gruplara uyarlanabildiğini gözler önüne sermektedir.

Ayrıca, bazı yorumlarda metaforların Murakami (Yorum derleminde toplamda 12 kere Haruki ya da Murakami ifadesi geçmektedir.) tarzına benzetilmesi “...Bende zaman zaman Haruki Murakami okuyormuşum hissi uyandırdı” okurların metni edebiyatlar; metinler arası bir bağlamda değerlendirdiklerini ortaya koyar.

Bu, dijital ortamda paylaşılan yorumların yalnızca metne değil, aynı zamanda diğer yazınsal deneyimlere (Örn. Murakami ya da Murakami’nin Türkçeye çevrilmiş bir metni) referansla anlam üretimine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Özetle, Tema 5’te gösterilen örnek okur alımlamaları, rüya ve metaforların bireysel kimlik arayışı ile toplumsal eleştiri arasında köprü işlevi gördüğünü; dijital platformlarda ise bu sembollerin çok katmanlı biçimde tartışılarak metnin kolektif ve etkileşimli bir okuma deneyimine dönüştürüldüğünü ortaya koymaktadır.

6.Okuma Deneyimi ve Rahatsızlık

Metnin rahatsız edici ve sıra dışı anlatım dili

“Çok rahatsız edici sahneler vardı; fakat bu bir şekilde insanın içine işledi.”

“Kitap bazı bölümlerde o kadar tuhaftı ki sindirmek zaman aldı.” “Arada merkeze aldığı kişinin değişmesi, ama olayları asıl yaşayan kişinin merkezde olmaması **ilginç bir deneyim sundu.**”

“Kitabın her bölümünde **kitaptan kopuşum daha da perçinlendi.** Değirmek istenilen konular aşırı uçlara taşındığı için **biraz rahatsız oldum.**”

“Ancak, **rahatsız edici** birçok detay vardı ki bu, **daha önce okuduğum Kore romanlarında da karşılaştığım bir özellik.** Kısa ve akıcı bir yapıya sahip olmasına rağmen, konu itibarıyla beklentilerimin biraz altında kaldığını söyleyebilirim. Yine de edebiyatın sınırlarını zorlayan bir eser olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

“Beni reading slopa soktu. **Fazlaca rahatsız edici** zaten atlayarak okudum.”

“İçerik olarak **rahatsız edici** ve bazı yerlerde tetikleyici olabilecek bir kurgusu var.”

“Fakat kitap dili ve üslubu açısından Nobel’i hak etmiş mi sorgulanmalı. **Özellikle ikinci bölümde**

Goodreads yorumları, metnin sıra dışı ve rahatsız edici anlatım dilinin okur üzerinde hem yoğun bir etkisi hem de eleştirel bir okuma deneyimi yarattığını göstermektedir.

Örneğin, “Çok rahatsız edici sahneler vardı; fakat bu bir şekilde insanın içine işledi” ve “Kitap bazı bölümlerde o kadar tuhaftı ki sindirmek zaman aldı” ifadeleri, okurların metni sadece okuma eylemi olarak değil, duygusal ve bilişsel bir sınavma süreci olarak deneyimlediklerini ortaya koymaktadır.

Bu yorumlar, metnin rahatsız edici unsurlarının, okurların dikkatini çeken, düşündürten ve metinle etkileşimlerini yoğunlaştıran bir işlev gördüğünü göstermektedir.

Katılımcı Kültür bağlamında, okurların deneyimlerini dijital ortamda paylaşmaları, metni kolektif bir tartışma nesnesi hâline getirmektedir.

“Beni reading slopa soktu. Fazlaca rahatsız edici zaten atlayarak okudum” ve “İçerik olarak rahatsız edici ve bazı yerlerde tetikleyici olabilecek bir kurgusu var” yorumları, okurların metnin rahatsız edici yönlerini kendileri açısından değerlendirdiklerini ve bu değerlendirmeleri diğer kullanıcılarla paylaşarak kolektif anlam üretimine katkıda bulunduklarına işaret etmektedir.

Bazı okurlar, metnin Nobel ödüllü niteliğini tartışarak, estetik ve etik boyutları da sorgulamaktadır

pornografiye varan anlatım rahatsız edici. Kitabın sonlarındaki kasvetli hava okurun da üzerine sınıyor.”
 “Oldukça değişik bir okuma deneyimi yaşattı eser bana.”

“Han Kang’ın Vejetaryen romanı, **rahatsız edici sahneleri** ve soyut anlatımıyla dikkat çeken, Man Booker Uluslararası Ödülü kazanmış bir eser. Ancak benim için belirsiz ve tatmin edici olmayan bir okuma deneyimiydi.”

“Fakat kitap dili ve üslubu açısından Nobel’i hak etmiş mi sorgulanmalı”.

Bu eleştirel yaklaşım, dijital platformlarda okurların pasif alıcı konumundan çıkarak, metinle ilgili değerlendirme, yorum ve tartışma sürecine aktif biçimde katıldıklarını göstermektedir.

Özetle, Tema 6 bağlamında okur alımlamaları, metnin rahatsız edici ve sıra dışı anlatım dilinin okur deneyimini hem yoğunlaştırdığını hem de dijital ortamda kolektif değerlendirme süreçlerini tetiklediğini ortaya koymaktadır; Katılımcı Kültür yaklaşımı, bu deneyimin paylaşımı ve tartışılması üzerinden anlam üretiminin çoğul ve etkileşimli olduğunu göstermektedir.

Yorumlar, metnin toplumsal yapı, şiddet, cinsellik ve sanat ilişkisi üzerinden okurların yoğun bir eleştirel okuma süreci geliştirdiklerini göstermektedir.

Örneğin, “Toplumsal yapıtaşı olan aile başta olmak üzere, normların dışına çıkan bir kadın reddediliyor” ve “Roman, toplumsal baskı ve bireysel seçimler arasında gidip geliyor” ifadeleri, okurların metni hem karakterlerin bireysel deneyimleri hem de toplumsal yapı bağlamında değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Bu yorumlar, okurların metni yalnızca olay örgüsü üzerinden değil, kültürel ve sosyolojik bağlamlarda anlamlandırdıklarını göstermektedir.

Katılımcı Kültür çerçevesinde, okurların yorumları metni dijital ortamda kolektif tartışma alanına taşımaktadır.

“Bu açıdan Kore’nin sosyolojik yapısının ve baskı mekanizmalarının ilginç bir biçimde Türkiye’nin toplumsal yapısına çok benzediğini gördüm” ve “Kahrolsun şiddet uygulayan, sevgisiz babalar ve onlara yardım ve yataklık eden anneler... Var olsun kendi bahtsızlıklarına rağmen kadın ve kardeş dayanışması gösteren ablalar, kız kardeşler” gibi ifadeler, okurların metni kendi kültürel ve sosyal deneyimleri ile ilişkilendirerek yorumladıklarını göstermektedir. Bu durum, metnin anlamının okurlar arasında çoğul ve etkileşimli biçimde üretildiğini ortaya koyar.

Bazı okurlar, metnin şiddet, cinsellik ve rahatsız edici öğelerini eleştirirken “Yoğun cinsellik, şiddet öğeleri nedeniyle her kesime, yaş aralığına hitap etmeyebilir” ve “Nereden başlayayım bilmiyorum; kurgusu, karakterleri, biçimi... arada nispeten anlamlı cümleler geçince şaşırdım” bu eleştirileri paylaşarak metnin estetik ve etik boyutlarını tartışmaya açmışlardır.

Ayrıca, sanatsal anlatım biçimi ve metaforik yoğunluk üzerinden yapılan yorumlar “Bu hikâye, bir sanat filmi olabilir mi... Sessiz, gergin, tensel bir tablo gibi” okurların metni yalnızca yazınsal değil, aynı zamanda sanatsal

7.Konu Derinliği ve Toplumsal Eleştirisi

Eserin toplumsal yapı, şiddet, cinsellik ve sanat ilişkisi üzerine eleştirisi

“Toplumsal yapıtaşı olan aile başta olmak üzere, normların dışına çıkan bir kadın reddediliyor.”

“İlişkileri, saplantıları, geleneği ve şiddeti okurun içine dahil ederek sorguluyor.”

“Roman, toplumsal baskı ve bireysel seçimler arasında gidip geliyor.”

“Bu açıdan Kore’nin sosyolojik yapısının ve baskı mekanizmalarının ilginç bir biçimde Türkiye’nin toplumsal yapısına çok benzediğini gördüm.”

“Kitapta da kültür, toplumsal yapı gözle görünür bir şekilde yedirilmiş.”

“Ancak okudukça ataerkillik, şiddet ve cinsellik gibi konular katman katman açıldı ve oldukça acı, okuması çok keyifli bir roman oldu benim için.”

“Kazanacaklarından çok kaybedecekleri vardı. Şiddet, iletişimsizlik, acımasızlık, cinsellik ve rahatsız edici bir sürü nice duvar onu bekliyordu.”

“Yoğun cinsellik, şiddet öğeleri nedeniyle her kesime, yaş aralığına hitap etmeyebilir. Kadının kararları ve isyanı.”

“Bu hikâye, bir sanat filmi olabilir mi... Sessiz, gergin, tensel bir tablo gibi.”

“Yetenekli bir yazar, yaratıcı bir iş koymuş ortaya, edebîden ziyade sanatsal bir çalışma demem daha uygun sanırım.”

“En etkili bölüm belki de o sanat filmini çekerkenki seks sahnesiydi.”

“Günümüzde sanatta çıplaklık çok kutsal ve çok cesur ve bir başkaldırı gibi gösteriliyor. Çıplaklık üzerinden resmen bir ideoloji devşiriliyor. Gülünesi. Artık çıplaklık olmayan bir eser bulmanın zor olduğu günümüz sanat ürünlerinde, bunu yapmanın çok

cesur ve bir başkaldırı olarak gösterilmesi de kendi çalıp kendi oynamaktan başka bir şey değil.”

“Kahrolsun şiddet uygulayan, sevgisiz babalar ve onlara yardım ve yataklık eden anneler. Olmaz olsun, bencil, empati yoksunu, fırsatçı, merhametsiz kocalar. Beter olsun **sanat adı altında kadını sömüren asalaklar**. Var olsun kendi bahtsızlıklarına rağmen kadın ve kardeş dayanışması gösteren ablalar, kız kardeşler. Sağ olsun Han Kang gibi kadın yazarlar, ellerine, emeklerine, yüreklerine sağlık.”

“Özellikle ilişkiler açısından eleştiriler ve kurgulanma biçimi başarılıydı. **Sanatsal öyküleme açısından yoğun ve kurgusu kopuk olmayan bir senaryo ile karşılaşılıyor**. Akıcılık problemi yok tek oturuşta bile bitirilir. Çok sevdim mi? Pek değil.”

“Nereden başlayayım bilmiyorum; kurgusu, karakterleri, biçimi, varılmak istenen noktası, birden çıkan alakasız **abuk subuk seks sahneleri**? arada nispeten anlamlı cümleler geçince şaşırdım ve dedim bunları yazan nasıl bunları da yazmış hayret. Neyse okuduk gördük, **deneyim oldu**.”

8. Çeviri ve Dil

Çeviri kalitesi, anlatım dili ve dilin okur üzerindeki etkisi

“**Anlatım dili** bazı yerlerde çok rahatsız edici olsa da mesajı açık.”

“**Çeviri**, metnin özgünlüğünü korumakta başarılı; fakat bazı ifadeler tuhaf kalmış.”

“**Dil**, karakterlerin psikolojik durumlarını aktarmada hem güç hem engel oluşturuyor.”

“**Çeviri mükemmel**.”

“**Ağdalı ve yer yer anlaşılma ifadeler** okurla bağ kurmayı zorlaştırıyor.”

“Prof Dr Göksel Türközü’nün harika **çevirisiyle** okudum. Kore Kültürüne yakınlık duyan arkadaşların film ve dramalarda sıkça karşılarına çıkan kurguya aşinalık hissedeceklerdir. **Özel isimlerin de Türkçe karakterle yazılmış olmaları** ayrı bir güzellikti.”

“**Çeviri** de güzel. Belki de bir süredir okuduğum en kaliteliyelerinden. Düzeltide bazı sıkıntılar var ama ufak şeyler. **Karakter isimlerinde sürekli görmek de beni biraz yordu**.”

“Asyalı yazarlarla yeni yeni kaynaşıyoruz, bu **kitabın dilini akışını** çok sevdim.”

“Kitabın dili çok akıcı olmasına ve 3 gün gibi kısa bir sürede bitirmiş olmama rağmen içeriğinde beni rahatsız eden birçok şey oldu. Kitapta yer alan her erkekten tüm benliğimle nefret ettim. Yonghe’nin

bir üretim olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Özetle, Tema 7’deki okur alımlamaları, metnin toplumsal eleştiriyi bireysel ve kültürel deneyimlerle ilişkilendirerek yorumlanmasına; dijital platformlarda ise bu yorumların paylaşımı ve tartışılması yoluyla metnin çok katmanlı ve çoğulcu bir anlam üretim sürecine dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

Bu yorumlar, okurların Vejetaryen metnini alımlama sürecinde çeviri ve dil unsurunu güçlü biçimde gündeme aldıklarını göstermektedir.

Pek çok okur, Göksel Türközü’nün çevirisini “mükemmel”, “çok leziz”, “çok duru” ve “kendi dilimde yazılmışçasına” gibi ifadelerle överken, bazıları ise “ağdalı” ya da “tuhaf” buldukları dil kullanımına dikkat çekmiştir.

Bu çeşitlilik, çevirinin okuma deneyiminde bir aracı katman olarak oynadığı belirleyici rolü ortaya koymaktadır. İleride çevirilere yönelik yapılacak çeşitli araştırmalara da kapı aralayabilmektedir.

Olumlu yorumlarda, çevirmenin Kore kültürüne özgü ayrıntıları koruması “özel isimlerin Türkçe karakterle yazılması”, akıcılık ve yalınlığı hedeflemesi, metnin hedef dilde doğal bir akışla okunmasını sağlaması vurgulanmıştır.

Örneğin, “Çeviri o kadar başarılı ki yabancı dilden çevrildiğini düşünmüyorsunuz” ifadesi, çevirinin okur ile metin arasındaki mesafeyi azalttığını gösterir. Ayrıca bunun gibi örnekler, söz gelimi Venuti’nin (1995) yerleştirme/yabancılaştırma kuramı ışığında bir başka araştırma konusu olabilir. Zira yukarıdaki alıntıdan yola çıkılarak çevirmenin nasıl bir yerleştirme stratejisi uyguladığına yönelik bir çeviri araştırması yapılabilir. Öyle ki Venuti yabancılaştırmayı yerleştirmeye tercih eden bir yaklaşım benimsemektedir.

ablasıyla ise fazlasıyla empati kurabildim. Ablasının acısını, yaşadığı hayal kırıklığını kendi içimde çok net bir şekilde hissedebildim.”

“Elimden bırakmadığım bir kitap oldu. Han Kang’a başımı eğerek teşekkürlerimi sunarım:) sevgili çevirmen Göksel Türközü’nün de emeğine sağlık.”

“Çevirmenin özel isimleri okunduğu gibi yazıya aktarması benim ilgimi çeken detaylar oldu.”

“Çeviri akıcı güzel, ama yer yer göze batan noktalar vardı. Aslından çeviri olduğu için şanslıyız. Çevirmen hakkında da epey güçlü yorumlar var.”

“Kitabın çevirmeni Göksel Türközü’nün ellerine sağlık, çok leziz bir çeviriydi.”

“Çeviri üslubu olduğunu zannetmiyorum. **Korecede**

"tükenişin bitişi", "enerjinin karından yukarı yılankavi çıkışı", "belgesel ekran", "yaratığa benzemek" (???) gibi **söz kalıpları** var mıdır, bilmiyorum. "Post-kapitalist toplumlarda lime lime edilen" gibi tuhaf tarifler kullanılır mı, onu da bilmiyorum. **Çevirmenin** parlak CV'sine bakınca **çeviri** hataları olduğunu düşünmüyorum. **Han Kang**'ın edebiyat keşifleri olsa gerek diye düşünüyorum.”

“Ben **İngilizce** tercümesinden okudum, bir tuhafılık gözlemlemedim. Ancak burada **Türkçe** tercümeyle ilgili bazı olumsuz yorumlara rastladım.”

“Ana karakterin düşünceleri, duyguları, eylemlerinin ve eylemsizliğin sebebini anlamak için kitabın son noktasına kadar sürdürdüğünüz çaba maalesef karşılık bulmuyor. Kitabın tek olumlu tarafı **tercümesinin** çok iyi olmasıydı. Aradığımı bulamadım.”

“Göksel Türközü’nün başarılı **çevirisiyle**, İyi okumalar.”

“Çok **sade bir çeviri** ama çok tesirli bir romandı. Ben beğendim.”

“Çeviri Göksel Türközü’ne ait. Malum, kendisi **Korecenin** ülkemizdeki en yetkin vekili. Hâliyle onun **çevirmesi** beklenirdi, ki iyi de bir **çeviri** örneği ortaya koyduğunu düşünüyorum. Umarım Human Acts’ı da **Türkçeye çevirir.**”

“Yazarın ödül almasından sonra kitabın **İngilizce** çevirisiyle ilgili tartışmalardan haberdar oldum. **İngilizce** çeviriyi yapan kişi metne çok fazla müdahale etmiş sanırım.

Öte yandan, bazı okurlar, yer yer “anlaşılmaz” ya da “yerinden kopuk” ifadelerin, anlamı zorlaştırdığını belirtmiş; hatta bazı yapısal ifadelerin Han Kang’ın üslubundan mı yoksa çeviri tercihlerinden mi kaynaklandığı konusunda tereddütler dile getirilmiştir.

Bu durum, Okur Alımlama Kuramı açısından bakıldığında, çevirmenin dil seçimlerinin okurun anlam ufkunu doğrudan etkilediğini gösterir. Bu da bir başka araştırma konusu olabilir.

Ayrıca, yorumlarda yalnızca Türkçe çeviri değil, İngilizce çeviri üzerine de karşılaştırmalar yapılmış, İngilizce versiyonda “fazla müdahale” olduğu iddialarına atıfta bulunulmuştur. Böylece, çeviri tartışmaları sadece metnin kendisine değil, farklı dillerdeki yeniden üretim biçimlerine de yönelmiştir.

Katılımcı Kültür bağlamında, bu yorumların çevrimiçi ortamda paylaşılması, çeviri kalitesi üzerine kolektif bir eleştirel söylemin oluşmasına imkân tanımıştır.

Okurlar hem çevirmen tercihlerine hem de dilin kültürel aktarım gücüne dair gözlemlerini bir araya getirerek, metnin farklı dillerdeki varoluş biçimlerini tartışma zeminine taşımışlardır. Böylece çeviri, yalnızca bir teknik aktarım süreci değil, aynı zamanda okur deneyiminin ortak tartışma eksenlerinden biri hâline gelmiştir.

Özetle, okurlar çeviri ve dil üzerinden metni değerlendirerek hem bireysel hem de toplu okur deneyiminin tartışma eksenlerini görece zenginleştirmişlerdir.

Merak eden araştırmacı artık. **Türkçe çeviri Korece dilinden** yapılmış. Yorumumu arada beğenenler olduğu için durumu not edeyim dedim.” (Bu yorumda da görüldüğü üzere alıntılardaki anlatım bozuklukları olduğu gibi bırakılmıştır. Anlaşılmayan ya da harf hatası bulunan kelimeler Word tarafından otomatikman düzeltilmiştir. Bunun dışında kalan tüm yorum alıntılarında araştırmacı tarafından herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır.)

“Çok güzel yazılmış, çeviri mükemmel.”

“İzlediğim tekinsiz Kore filmlerine benzettim. Yazarın dilinin sadeliğini ve çeviriyi çok beğendim.”

“Böyle bir kitabın erkek muadili var mıdır? Çok erken bir soru. Aklıma ilk gelenler; Joseph Conrad'ın Heart of Darkness'ı, Celine'in Gecenin Sonuna Yolculuk'u, John Fowles'ın The Collector'u ve de Erdal Öz'ün Odalarda'sı.

Çeviri de çok duru. Dil aslında yalın ve rahat okunuyor. Ama bütün sade ve yalın kitaplar gibi iddiasız görünümüne aldanmamalısınız. Bu sakın anlatı aslında kınındaki bıçağın sabırsızlığıdır. Ve sahilde okumayın. Çok aç ya da çok tokken okumayın. Sarhoş okumayın. Ayıkken, yaşantınızı tüm iliklerinizde hissettiğiniz bir anı kolların ve o zaman okuyun. En iyisi, bir ağaç dibi bulun ve orada açıp okuyun. İslanabilirsiniz. İslanmak bu okumaya dahil. Bitirince gidin en yakınınızda ağaca dokunun. Bir bakın bakalım ne anlatacak.”

“Öncelikle göksel hanım'a böyle mükemmel bir çeviri yaptığı için teşekkür etmek istiyorum. Kitabı kendi dilimde yazılmışçasına okumamı sağladı. Kalemime, zihnime sağlık.” (Bu alıntıdaki hanım ifadesi yorumcuya aittir. Metnin çevirmeni erkektir.)

“Bu arada çeviriye değinmeden edemeyeceğim. O kadar başarılı ki yabancı dilden çevrildiğini düşünmüyorsunuz.”

9. Ödüllü Kitap

“Kitabın **Man Booker Ödülü** almış olması okumadan önce beklentiyi yükseltiyor. İşte tam da bu nedenle benim için biraz hayal kırıklığı oldu kitap.”

“**2016 Uluslararası Man Booker Ödülü'nü** kazanmış Vejetaryen romanı...”

“**Nobel ödüllü** yazarların kitaplarına hep temkinli yaklaşıyorum. **Nobel edebiyat ödüllerinin** iyi edebiyatçılara değil, belli bir siyasi

Goodreads yorumları, Vejetaryen metninin Man Booker ve Nobel gibi prestijli ödüllerle ilişkilendirilmesinin, okur alımlamasında önemli bir paratekst; metnin dışından gelen ek unsur (Genette, 1997) olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır.

Bazı okurlar, ödül bilgisi paratekstinin metni okuma motivasyonlarını artırdığını, merak uyandırdığını ve metni “kaliteli” bir metin olarak konumlandığını belirtmiştir.

Örneğin, “Man Booker ödülünün çok önemli bir ödül olduğunu da bu kitap ile öğrendim”

ajandaya göre ve belli değerleri ve fikirleri öne çıkartmak üzere verildiği fikrindeyim.”

“Vejetaryen, **2016 Uluslararası Man Booker Ödülü** kazandıktan sonra Korece’den Türkçe’ye Göksel Türközü’nün muazzam çevirisi ile kazandırıldı.”

“**Nobel ödüllü** Han Kang’ın Vejetaryen kitabını Göksel Türközü çevirisiyle okudum. Han Kang’ın diğer kitaplarını da mutlaka okuyacağım.”

“Man Booker ödülünün çok önemli bir ödül olduğunu da bu kitap ile öğrendim.”

“Elimizde Man Booker ödüllü bir kitap ve Nobel ödüllü bir yazar var, fakat gelgelelim 'Vejetaryen' şu ana kadar okuduğum en kötü Uzak Doğu edebiyatı kitabı. Çin, Japon ve Kore edebiyatını birleştirip Uzak Doğu edebiyatı diyorum.”

“Herkes okusun ben sonra okurum, diye ötelediğim ancak zorba kültür etkinlikleri sayesinde öne çıktığım o ödüllü mödüllü kitap.”

“Han Kang’ın Man Booker ödüllü Vejetaryen kitabı 3 bölümden oluşuyor: Vejetaryen, Moğol Lekesi ve Alev Ağacı.”

“Booker ödüllü kitaplarla kanımın bir türlü uyuşmaması... Ya da trafikte okumamalıydım”

“Eser 2016 Man Booker ödüllü. Belirtmeden geçmeyeyim.”

“2024 nobel edebiyat ödüllü yazardan okuduğum ikinci kitap.”

“Nobel ve Booker ödüllü yazarın okuduğum ilk kitabı Vejetaryen, beni diğer Han Kang kitaplarına dair de iştahlandırdı.”

“Ödüllü bir hikâye olması dolayısı ile merakla almıştım, dil ve üslubu güzel ama ödül alacak kadar etkilemedi beni.”

“Han Kang’ın ödüllü, açık, anlaşılır ve gerçekten Türkçe’ye iyi çevrilmiş bir öyküsü. Rüyalar yüzünden vejetaryen olmaya karar veren, karanlık tarafı da bulunan Yonghe’nin hayal dünyası, karanlık dünyasının sakın yansımaları öyküde hissedebiliyoruz.”

ifadesi, ödülün okur için bir keşif niteliğini gösterir.

Buna karşılık, ödüllerin okur beklentisini yükselttiği ve bu nedenle hayal kırıklığını da artırabildiği görülmektedir.

“Ödüllü bir hikâye olması dolayısıyla merakla almıştım... ama ödül alacak kadar etkilemedi beni” veya “ödüllü mödüllü kitap” gibi ifadeler, ödülün yarattığı yüksek kıstasın kimi zaman olumsuz değerlendirmeye dönüştüğünü göstermektedir.

Bazı yorumlarda ise ödüller, yalnızca kalite göstergesi değil, aynı zamanda edebiyat ödülllerinin politik niteliğine dair eleştirilerin de hedefi olmuştur.

“Nobel edebiyat ödüllünün iyi edebiyatçılara değil, belli bir siyasi ajandaya göre verildiği” ifadesi, bu prestij evrensel kabul görmediğini, aksine kimi okurların eleştirel mesafe geliştirdiklerini ortaya koyar.

Okur Alımlama Kuramı perspektifinden bakıldığında, ödüller metnin doğrudan içeriğinin değil, okurun önceden şekillenmiş beklenti ufkı (horizon of expectations); önkabuller bütünü (Jauss, 1967, 1982) bir parçası olarak işlev görür.

Bu paratekst, kimi zaman okur ile metin arasında olumlu bir yakınlık oluştururken, kimi zaman da mesafeyi artırır.

Özetle, okurlar ödüller üzerinden metni değerlendirerek, alımlama sürecinde hem prestijin hem de eleştirel bakış açısının belirleyici rol oynadığını ortaya koymuşlardır.

8. Okur Alımlayışı Çerçevesinde Tablo 3

Han Kang’ın Vejetaryen metni, okuyucu alımlaması kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, metin-okur etkileşiminin çok katmanlı, dinamik ve aktif olduğunu göstermektedir. Metin, okurların yorumlarında ifade ettikleri üzere; üç ayrı öyküden oluşmasına rağmen merkezî bir karakter etrafında örülmüş olup, okuyucuyu Yonghe’nin

yaşantısına ve çevresindeki bireylerin bakış açılarına dahil ederek anlam üretmeye yönlendirmektedir. Okurlar, karakterlerin psikolojik derinliği, toplumsal baskılar, kadının bireysel özgürleşme çabası ve şiddet/travma deneyimleri üzerinden metni kendi değer yargıları, kültürel bağlamları ve deneyimleri ile yorumlamış; bu yorumları özellikle bibliyofiller için tasarlanmış, sosyal medya ağı olarak Goodreads aracılığıyla paylaşarak metni kolektif bir şekilde yeniden üretmişlerdir (Temalar 1–4).

Okurlar, özellikle Yonghe'nin pasif direnişi ve rüya sonrası dönüşümünü, “bir kadının sessiz isyanının ve özgürleşmesinin simgesi” olarak değerlendirerek bireysel özgürlük ve kadın kimliği temalarını toplumsal bağlamda tartışmaya açmışlardır (Tema 2). Rüya ve metaforlar üzerinden yapılan yorumlar, metnin sembolik ve çok katmanlı anlam dünyasını keşfetmeye dönük bireysel ve kolektif bir katılımı ortaya koymaktadır (Tema 5).

Metnin rahatsız edici ve sıra dışı anlatım dili, şiddet ve cinsellik temaları, okuyucular tarafından sorgulanmış ve deneyimler paylaşılmış; böylece metin, katılımcı kültür perspektifinde tartışma ve yorum üretimi için bir zemin oluşturmuştur (Temalar 3 ve 6). Okurlar, metindeki bu rahatsız edici unsurları hem estetik hem de etik bağlamda değerlendirerek, metnin sınırlarını ve kendi okuma deneyimlerini tartışma imkânı bulmuşlardır.

Çeviri ve dil kullanımı, metnin alımlanmasında belirleyici bir rol oynamış; bazı okurlar çeviriyi mükemmel ve akıcı bulurken, bazıları için bazı ifadeler anlam üretimini zorlaştıran bir engel teşkil etmiştir. Bu durum, okurların çeviri üzerinden metnin özgünlüğünü ve anlamını tartışmasına ve paylaşmasına olanak sağlayarak katılımcı kültür bağlamında kolektif eleştiriyi görece güçlendirmiştir (Tema 8).

Ödüllü bir metin olarak Vejetaryen, okurların beklenti ve ön yargıları ile alımlanmıştır. Man Booker veya Nobel ödüllü bir metin olmasının sağladığı prestij ve otorite, bazı okurlar için merak ve keşif kapısı işlevi görürken, bazıları için beklentiye yükselterek hayal kırıklığını derinleştirmiştir (Tema 9). Bu bağlam, metnin yalnızca içeriği üzerinden değil, bir paratekst olarak ödülün sağladığı kültürel ve sosyal sermaye ekseninde de yorumlandığını göstermektedir.

Toplumsal ve tematik açıdan değerlendirildiğinde, metindeki ataerkil yapı, aile ilişkileri, şiddet ve cinsellik üzerine eleştiriler, okurlar tarafından kendi kültürel bağlamları ile ilişkilendirilmiş ve yorumları metnin eleştirel ve etik boyutlarını görünür kılmıştır (Temalar 1, 3, 7). Yonghe'nin bireysel özgürlük arayışı ve kimlik inşası üzerine yapılan okumalar, katılımcı kültür yaklaşımının metinle etkileşimi derinleştiren işlevini ortaya koymaktadır (Tema 2).

Sonuç olarak, Vejetaryen metni, okuyucu alımlaması kuramı ışığında metin-okur etkileşiminin çok boyutlu doğasını; katılımcı kültür perspektifiyle ise bu etkileşimin dijital ve sosyal platformlarda kolektif biçimde nasıl yeniden üretildiğini ve dijital bir kültürel nesneye dönüştürüldüğünü ortaya koymaktadır. Dijital metin kavramı çerçevesinde (Bolter, 1991; Hayles, 2007; Jenkins, 2006; Landow, 1992), bu tür metinler yalnızca yazılı içerikten ibaret olmayıp, kullanıcı etkileşimleri, yorumlar ve paylaşımlar aracılığıyla sürekli yeniden üretilen ve çok katmanlı, kolektif anlamlar üreten dinamik bir yapı olarak değerlendirilir. Goodreads yorumları aracılığıyla Vejetaryen, sosyal medya kültüründe dolaşıma giren, yeniden anlamlandırılan ve kullanıcılar arası etkileşimle çoğalan bir dijital metin niteliği kazanmıştır. Metnin farklı bakış açılarıyla sunulması, okuyucuyu sürekli anlam üretme sürecine dahil ederken; paylaşılan yorumlar metni toplumsal ve kültürel bağlamlarla zenginleştirmekte ve okur ile metin arasındaki etkileşimin hem bireysel hem de kolektif düzeyde aktif ve dönüştürücü bir süreç olduğunu göstermektedir (Temalar 4–9).

Tablo 4. Yorum Derleminde İfade Frekansı

Tema	Sıklıkla Tekrarlanan İfadeler	Frekans
1. Ataerkillik ve Toplumsal Baskı	Ataerkil, baskı, erkek egemen, toplumsal zorunluluk	98
2. Kadın Kimliği ve Bireysel Özgürlük	Kadın, özgürlük, kimlik, bağımsızlık	91
3. Şiddet ve Travma	Şiddet, travma, acı, zorbalık	102
4. Karakterlerin Psikolojik Derinliği	Karakter, psikoloji, duygu, içsel	87
5. Rüya ve Metafor	Rüya, metafor, sembol, imge	75
6. Okuma Deneyimi ve Rahatsızlık	Rahatsız, sıkıcı, akıcı değil, zorluk	68
7. Konu Derinliği ve Toplumsal Eleştiri	Konu, derinlik, eleştiri, sosyal	80
8. Çeviri ve Dil	Çeviri, dil, anlatım, ifade	85
9. Ödüllü Kitap	Ödül, ödüllü, Nobel, Man Booker	82

Tablo 4, Goodreads üzerinde toplanan 474 kullanıcı yorumunda öne çıkan temaları ve bu temalar kapsamında en sık kullanılan ifadelerin frekanslarını göstermektedir. Okur tepkisi kuramı çerçevesinde, bu frekans yoğunlukları, okuyucuların metni yalnızca içerik üzerinden değil, bireysel deneyimleri, kültürel birikimleri ve beklentileri doğrultusunda nasıl anlamlandırdıklarını ortaya koymaktadır (Fish, 1980). Örneğin, “Şiddet ve Travma” temasında 102 tekrar ile yüksek frekansın görülmesi, okuyucuların metnin psikolojik ve toplumsal açıdan yoğun şiddet unsurlarına dikkat ettiklerini ve bu unsurları anlam üretim süreçlerinde merkezi bir konuma yerleştirdiklerini göstermektedir. Benzer biçimde, “Ataerkillik ve Toplumsal Baskı” ile “Kadın Kimliği ve Bireysel Özgürlük” temalarındaki yüksek frekanslar, okuyucuların metni toplumsal cinsiyet normları ve bireysel özgürlük perspektifinden değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu temalar, okurların hem bireysel deneyimlerini hem de kültürel bakış açılarını metinle etkileşimli bir biçimde birleştirdiklerini göstermektedir.

Katılımcı kültür yaklaşımı açısından incelendiğinde, okuyucuların bu temalara ilişkin yorumları, yalnızca kişisel algılarını yansıtmakla kalmayıp, çevrimiçi platformlarda paylaşarak kolektif/tümel anlam üretimine katkıda bulunmaktadır (Jenkins, 2006). Örneğin, “Çeviri ve Dil” temasındaki ifadelerin sık kullanılması, okurların çevirinin metnin anlaşılabilirliğini ve kültürel aktarımını nasıl etkilediğini tartıştıklarını göstermektedir. Aynı şekilde, “Ödüllü Kitap” teması, okurların metni yazınsal prestij ve sosyal tanınırlık çerçevesinde yorumlamalarını ve bu tartışmaları çevrimiçi topluluk içinde paylaşımlarını ortaya koymaktadır. Bu durum, dijital ortamların metinle okur arasındaki etkileşimi yalnızca bireysel değil, aynı zamanda tümel topluluk temelli bir anlam üretim sürecine dönüştürdüğünü doğrulamaktadır.

Genel olarak, yorum derleminde görülen frekans yoğunlukları, okurların metni hem bireysel deneyimlerine hem de dijital topluluk içi etkileşimlerine dayalı olarak yorumladıklarını göstermektedir. Sosyal medya ortamları, okuyucuların metinle ilgili algılarını paylaşımlarına ve tartışmalar yürütmelerine olanak tanıyarak, okur tepkisi kuramının bireysel anlam üretimi ile katılımcı kültür yaklaşımının kolektif yorumlama süreçlerini bir arada işlemlerini mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda, Tablo 4’ün de “Vejetaryen” metnine ilişkin okuyucu algısının tematik yoğunluğunu ve dijital ortamda kolektif anlam üretiminin işleyişini kavramak açısından önemli bir veri sunduğu düşünülmektedir.

9. Tartışma

Bu çalışma, Goodreads örneğinde toplanan kullanıcı yorumları üzerinden dijital okur etkileşiminin çeviri edebiyatındaki rolünü ortaya koymaktadır. Bulgular, okuyucuların metni yalnızca içerik üzerinden değil, toplumsal, kültürel ve psikolojik bağlamlarla etkileşimli bir şekilde yorumladıklarını göstermektedir. Ancak literatürdeki güncel dijital okur etkileşimi ve çeviri edebiyatı çalışmalarıyla daha fazla ilişki kurulması, bulguların akademik temelini güçlendirecek ve okur-metin dijital ilişkisini daha geniş bir perspektife oturtacaktır. Özellikle çevrimiçi okur davranışlarının metin yorumuna etkisi, sosyal medya aracılığıyla kolektif anlam üretimi ve dijital mecraların çeviri algısına katkıları karşılaştırmalı olarak tartışılabilir.

Bulgular, yalnızca Goodreads üzerinden alınan verilerle sınırlı olmakla birlikte, farklı sosyal medya platformlarının karşılaştırmalı etkisinin tartışılması, kullanıcı davranışlarındaki farklılıkları anlamak açısından önemli bir adım olabilir. Instagram, X ve YouTube gibi platformlarda kullanılan farklı içerik formatları ve paylaşım biçimleri, okur alımlamasının çeşitlenmesine yol açmaktadır. Bu nedenle platform özelinde etkileşim dinamiklerinin analiz

edilmesi, dijital ortamda okur-metin ilişkisine dair daha kapsamlı ve nüansa dayalı bir anlayış sunacaktır.

Elde edilen veriler, dijital çağda çeviri edebiyatın çok boyutlu bir okur etkileşimi sürecine tabi olduğunu göstermektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda, farklı kültürlerden çevrilmiş yazın metinlerinin dijital platformlarda alımlanışı, karşılaştırmalı nicel ve nitel yöntemlerle incelenebilir. Ayrıca, okur üretkenliği ve sosyal medya katılım pratiklerinin ayrıntılı olarak gözlemlenmesi, çeviri çalışmalarının teorik ve uygulamalı boyutlarını güçlendirecek ve dijital ortamda anlam üretiminin daha geniş bir perspektifini sağlayacaktır. Bu yaklaşım Kore dili ve edebiyatı çalışmaları özelinde hem çeviribilim hem edebiyat hem de dijital medya araştırmaları açısından disiplinler arası katkılar da sunabilir.

Sonuç

Bu çalışma, Türkiye’de Kore edebiyatından çevrilen Han Kang’ın *Vejetaryen* başlıklı metninin dijital platformlarda nasıl alımlandığını inceleyerek, çeviri ve okur etkileşimi bağlamında sınırlı ölçüde de olsa önemli bulgular ortaya koymuştur. Goodreads platformundan elde edilen 474 kullanıcı yorumu üzerinden gerçekleştirilen analiz, okurların metni yalnızca anlatı düzeyinde değil, aynı zamanda toplumsal, psikolojik, kültürel ve dilsel boyutlarla etkileşim içinde değerlendirdiklerini göstermektedir. Özellikle şiddet ve travma, ataerkillik ve toplumsal baskı, kadın kimliği ve bireysel özgürlük gibi temalar, okuyucuların metni yorumlama ve anlamlandırma süreçlerinde belirleyici olmuştur.

Sosyal medya platformları, okurların metni pasif bir biçimde tüketmelerinin ötesine geçerek, yorumlama, tartışma ve paylaşım yoluyla kolektif bir anlam üretim sürecine katılmalarını sağlamaktadır. Bu bağlamda dijital ortam, çeviri metinlerin yalnızca bireysel alımlamaya tabi olmadığını; aksine, okurların aktif olarak metni yeniden ürettiği ve yorumladığı bir ortam sunduğunu göstermektedir.

Vejetaryen, dijital ortamda yalnızca bir edebî metin olarak değil, kullanıcı yorumları, alıntılar ve paylaşımlar aracılığıyla dijital bir metinsel ekosisteme dönüşmüştür. Okurların bireysel deneyimlerini, kültürel referanslarını ve duygusal tepkilerini metinle ilişkilendirerek paylaştıkları yorumlar, eseri sürekli yeniden tanımlanan ve çoklu anlam katmanlarıyla zenginleşen bir kültürel nesne hâline getirmiştir. Bu durum, çeviri metinlerin anlamının sabit bir yapıdan ziyade, farklı okuma biçimlerine, duygusal tepkilere ve kültürel çağrışımlara açık bir yapıda ortaya çıktığını göstermektedir.

Okurların esere yönelik kişisel yorumları ve paylaşımları, metni farklı bağlamlarda yeniden çerçevelemiş; kimi zaman bireysel dönüşüm öyküleri, kimi zaman toplumsal baskı veya iletişimsizlik temaları etrafında yeniden anlamlandırmıştır. Böylece dijital platformlar, metni durağan bir anlatı olmaktan çıkararak, sürekli yeniden yazılan, yeniden yorumlanan ve farklı okuma toplulukları tarafından yeniden üretilen dinamik bir yapıya dönüştürmüştür. Bu süreç, dijital ortamların çeviri metinler üzerindeki dönüştürücü etkisinin somut bir örneğini oluşturmaktadır.

Araştırmada, metnin içeriğinden veya yazarın niyetinden bağımsız olarak, okuyucuların Vejetaryen metnini dijital ortamda nasıl alımlayıp dönüştürdükleri incelenmiştir. Bulgular, metnin kendisinden çok, dijital bağlamda okur etkileşimi aracılığıyla ortaya çıkan yeni anlam katmanlarını ve çoklu alımlama biçimlerini görünür kılmaktadır. Goodreads örneği, dijital ortamların çeviri metinleri sabit anlam taşıyıcıları olmaktan çıkararak, okur yorumlarıyla sürekli yeniden yazılan, yeniden çerçevelenen ve kültürel olarak yeniden konumlanan açık-dijital metinler hâline getirdiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, dijital çağda okur–metin etkileşimi geleneksel sınırların ötesine geçmekte; okuyucular hem bireysel hem de kolektif biçimde anlam üretmekte, metni yeniden yorumlamakta ve sosyal medya ortamında paylaşılan yorumlar aracılığıyla yeni kültürel ve edebî bağlamlar yaratmaktadırlar. Dijital platformların çeviri edebiyatı üzerindeki bu dönüştürücü etkisi hem akademik araştırmalar hem de yayınevleri ve çevirmenler açısından dikkate değer bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Gelecekteki çalışmalar, bu dönüşümün farklı kültürel ve dilsel bağlamlardaki yansımalarını daha geniş örneklerle inceleyebilir.

Kaynakça

- Altundağ, P. (2013). Shin Kyung Sook'un "Lütfen Anneme İyi Bak" adlı romanında kadın olgusu. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 53(2), 433–450.
- Bassnett, S. (2002). *Translation studies* (3rd ed.). London & New York: Routledge.
- Bolter, J. D., & Grusin, R. (1999). *Remediation: Understanding new media*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Bolter, J. D. (1991). *Writing space: The computer, hypertext, and the history of writing*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bruns, A. (2008). *Blogs, Wikipedia, Second Life, and beyond: From production to produsage*. New York: Peter Lang.
- Cengizer, E. (2019). Kore Savaşı döneminde toplumsal yapı ve roman. *KARE*, (4), 62–82.

- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Fish, S. (1980). *Is there a text in this class? The authority of interpretive communities*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Genette, G. (1997). *Paratexts: Thresholds of interpretation* (J. E. Lewin, Trans.). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Goodreads. (2025, August 13). *Vejetaryen*. Erişim adresi: https://www.goodreads.com/book/show/33545325-vejetaryen?from_search=true&from_srp=true&qid=8ZeaJziV6j&rank=1
- Giray, C. K. (2020). Yang Gui Ca (양귀자)’nın “Uzak ve Güzel Mahalle (원미동 사람들)” adlı eserinde baba motifi üzerine bir çalışma. *KARE*, (9), 59–73. <https://doi.org/10.38060/kare.652692>
- Gökmen, M. E., & Pala, M. (2019). “Lütfen Anneme İyi Bak” bağlamında Korece öğretiminde yazınsal eser kullanımı üzerine bir deneme. *Doğu Asya Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 94–109.
- Hayles, N. K. (2007). *Electronic literature: New horizons for the literary*. Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press.
- Iser, W. (1978). *The act of reading: A theory of aesthetic response*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Jauss, H. R. (1967). *Literaturgeschichte als Provokation der Literaturwissenschaft*. Konstanz, Germany: Universitätsverlag Konstanz.
- Jauss, H. R. (1982). *Toward an aesthetic of reception* (T. Bahti, Trans.). Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Jenkins, H. (2006). *Convergence culture: Where old and new media collide*. New York: New York University Press.
- Kartav, T., & Köroğlu Türközü, H. (2025). Koreli yazar Sohn Won-Pyung’un *Badem* romanı üzerine bir inceleme. *World Language Studies*, 5(1), 91–120.
- Koç, N. E. (2020). Sosyal medya, katılımcı kültür ve kitle çevirisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö8), 905–927. <https://doi.org/10.29000/rumelide.822087>

- Köroğlu, H. (2002). Kore edebiyatına genel bir bakış. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(12), 203–213.
- Köroğlu Türközü, H. (2018a). Koreli şair Gim So Vol'un edebi kişiliği ve şiirleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 6(1), 46–67.
- Köroğlu Türközü, H. (2018b). Na Hye Seok (나혜석)'un hayatı ve edebiyat dünyası. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (39), 119–127.
- Landow, G. P. (1992). *Hypertext: The convergence of contemporary critical theory and technology*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Lee, N. A. (2003). Köroğlu destanı ve Honggildong hikâyesi üzerine benzerlik ve farklılıklar açısından karşılaştırmalı bir çalışma. *Türkoloji Dergisi*, 16(2).
https://doi.org/10.1501/Trkol_0000000036
- Markham, A., & Buchanan, E. (2012). *Ethical decision-making and Internet research: Recommendations from the AoIR ethics working committee* (Version 2.0). Association of Internet Researchers. Erişim adresi: <https://aoir.org/reports/ethics2.pdf>
- Ölçer, M. (2019). Türk ve Kore hayvan masallarının karşılaştırılması. *KARE*, (7), 1–39.
- Ölçer, M. (2025). Lee Ki-Ho'nun *Özür Dileriz* romanında suç ve özür: Psikolojik ve sosyolojik bir analiz. *Uluslararası Dil Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 545–560.
<https://doi.org/10.37999/udekad.1630665>
- Özçelik, Z., & Köroğlu Türközü, H. (2022). Ha Jong Oh'un eserlerinde çokkültürlülük – dil konusu odaklı bir çalışma. *Erciyes Akademi*, 36(2), 469–486.
<https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1059754>
- Saldaña, J. (2016). *The coding manual for qualitative researchers* (3rd ed.). Los Angeles, CA: SAGE Publications.
- Serteser B. G. (2025). Sınırlar ötesi bağlar: Hikâye anlatıcısı John Berger'in Türkçedeki yolculuğu ve alımlanışı. *Söylem Filoloji Dergisi*, (Çeviribilim Özel Sayısı II), 398–417.
<https://doi.org/10.29110/soylemdergi.1602031>
- Tuna, D., & Kuleli, M. (2017). *Çeviri göstergebilimi çerçevesinde yazınsal çeviri için bir metin çözümleme ve karşılaştırma modeli*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Türközü, H. (2015). Türkiye'de Kore Edebiyatının tanınırlığı ve Kore Edebiyatı eğitimi. *Journal of Korean Language Education*, 11, 215–229.

Türközü, S. G. (2018). Kültürel çeviri bağlamında Korece-Türkçe çeviri çalışmaları. *Turnalar*, 1, 5–12.

Venuti, L. (1995). *The translator's invisibility: A history of translation*. London & New York: Routledge.

